

**RAPLA MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2025. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sisukord

1	Aasta lühikokkuvõte.....	3
2	Juhtimine ja personal.....	9
3	Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon	19
4	Kogude kujundamine	28
5	Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	33
6	Raamatukogu turundus.....	48
7	Eesmärgid tulevaks aastaks	50

1 Aasta lühikokkuvõte

Rapla maakonna elanikkond vähenes 2025. aastal 174 elaniku võrra võrreldes 2024. aastaga. Aruandeaastal kasutas maakonna nelja valla 33 821 elanikust Raplamaa raamatukogude teenuseid kokku 10 872 inimest, kellest 3365 olid lapsed. Kasutajate protsent elanikkonnast oli 32%. Raamatukogusid külastati kokku 164 005 korral, sealhulgas laste külastusi oli 53 755.

1.1 Millised olid aruandeaasta tähtsündmused?

Raamatukogud Raplamaal tähistasid Eesti Raamatu Aastat teemanäitustega, mis kajastasid eesti keele ja kirja ning kirjasõna tekkimist, eesti kirjanduse algusaega. Korraldati kogukonnale erinevaid kirjandus- jm kultuuriüritusi. Nähtavamaks sai raamatukogude roll kohaliku kultuuripärandi hoidjana, mida toetas ka üle-eestiline Raamatuaasta piltvaiba tikkimine.

Rapla Keskraamatukogu korraldas koostöös ERÜ-ga kaks üritust. Veebruaris toimus aasta raamatukoguhoidja tunnustusüritus Raplas ja augustis kooliraamatukogude sektsiooni ja lasteteeninduse toimkonna kahepäevane suveseminar Laukataguse Puhkekülas. Raamatukogupäevade avamisel Tartu Kirjandusmuuseumis toimunud mälumängus saavutas Raplamaa võistkond teise koha. Võistkonnas osalesid raamatukoguhoidjad Raplast, Raikkülast ja Kohilast.

Kehtna vald - Luulekonkursid „Sõnad lume sees“, unistamistalgud, rotatsioonipäevad, kinoõhtud ja reisimuljete õhtud pakkusid kogukonna liikmetele võimalust aktiivselt osaleda ja oma loomingut jagada. Selle tulemusena tugevnes kogukonnatunnetus ja omavaheline suhtlus, raamatukogu roll kohtumispaiga ja ühistegevuste keskusena kasvas. Inimestel avanes võimalus olla kultuuri loojad, mitte vaid tarbijad.

Kultuuriväljasõidud „Mulgimaa kirjanduse ja pärandi radadel“, eakate väljasõidud ning üleriigiline programm „Avasta Eesti raamatukogusid“ laiendasid raamatukogu tegevust väljapoole oma ruume. Avarus osalejate kultuuriline ja hariduslik silmaring, süvenes kogukonnatunne ning kinnistus raamatukogu roll kultuuri vahendajana ka väljaspool raamatukogu.

Kohila vald - Kohila raamatukogu 100. sünnipäeva tähistamine. 2025. aastal tähistas Kohila raamatukogu oma 100. tegevusaastat läbi aasta väldanud sündmustega, mis kulmineerusid oktoobrikuus. Juubeliaasta suurendas kogukonna huvi raamatukogu ajaloo vastu ning tugevdas raamatukogu rolli kohaliku kultuurimälu kandjana.

Ulatuslik näituseprogramm läbi terve aasta. 2025. aastal toimus raamatukogus eriilmelisi näitusi (raamatulugu, kunst, käsitöö, laste looming, ajalugu), mis muutsid raamatukogu aktiivseks kultuuri ja kunsti nautimise paigaks. Näitused töid raamatukokku lisaks lugejatele ka kunstihuvilisi ja juhukülastajaid, elavdasid ruumikasutust ning toetasid kogukonna loome- ja päranditeadlikkust.

Märjamaa vald - Võeti osa Märjamaa valla kodulookonverentsi „Eesti NSV aegadest Märjamaa mail. Eluolu ja teenused.“ korraldamisest ja läbiviimisest. Märjamaa Valla Raamatukogus eksponeeriti teemakohaseid näituseid Sillaotsa talumuuseumi kogudest ja erakogudest.

Lipupäeva tähistamine Märjamaa vallas. Eesti Raamatu Aasta tähistamiseks kinkis Märjamaa vallavalitsus Märjamaa Valla Raamatukogule Eesti Vabariigi uue majalipu ja pühendusega Märjamaa vallalipu. Tseremoonial õnnistas vallalipu EELK Märjamaa Maarja koguduse õpetaja Illimar Toomet ja lipp naelutati Märjamaa valla, volikogu, hariduse, kultuuri, koguduse, kaitseliidu, päästekomando ja raamatukogu esindaja poolt.

Vana-Vigala haruraamatukogus tähistati raamatukogu 80. aastapäeva mitmesuguste erinevate üritustega kogukonnale.

Rapla vald - Rapla Keskraamatukogu korraldas maakonna raamatukoguhoidjatele suvise seminarlaagri, mille üks osa oli koolitus “Suhtlemine puudega inimestega”, teine osa käsitles kodulootööd. Koolitus andis olulisi teadmisi ja aitas mõista puudega inimeste erivajadusi. Kodulooline osa oli seotud Raplamaa Mälukeskuse tegevusega.

Andres Ehini 80. sünniaastapäeva tähistati juubeliüritusega “Kiilid tantsivad taevas”, mis kujunes südamlikuks kogukonnaürituseks. Esinesid Vaiko Eplik, Jaan Urvet, Piret ja Ly Ehin.

Erasmus+ projekti raames toimus õpiränne Austriasse Dornbirni linna raamatukogudesse, kus saadi teadmisi saksakeelse kultuuriruumi raamatukogude tööst.

Rapla Keskraamatukogu peahoone rekonstrueerimise I etapi tööd lõppesid 2025. aasta esimestel kuudel. Rapla vallavalitsus tellis MTÜ Ligipääsetavuse foorumi auditi, mille hinnang kinnitas raamatukogu soovi paigaldada peaukse avamise automaatika. Automaatika paigaldati ka Juuru raamatukogu uksele.

1.2 Millised olid tegevused teema-aastatel?

Põhirõhk oli seatud Eesti Raamat 500 temaatiliste ürituste korraldamisele, läbiviimisele ja üleriigilistes ettevõtmistes võimaluse piires osalemisele.

Paljud Rapla maakonna inimesed osalesid Eesti Raamatu Aasta piltvaiba „Eesti raamat 500 aastat“ tikkimisel, kus kogukondade inimesed said end tikkimisega ajalukku jäädvustada.

Raamatuaasta puhul korraldati raamatukogudes väljapanekuid ja näitusi, kus tutvustati oma kogude vanimaid raamatuid, eesti autoreid ja erinevaid kirjanduslikke teemasid. Korraldati hulgaliselt kohtumisi eesti kirjanikega (nt. A. Kivirähk, T. Oja, P. Jaaks, Contra) ja teiste loomeinimestega (nt. H. Hanson, N. Järvi, K. Gold). Kõik need tegevused tõstsid huvi kirjanduse ja loovisikute loomingu vastu, raamatukogu kuvand elava ja kaasaegse kultuurikeskuse tugevnes.

Kolmes vallas korraldati lugejatele Eesti Raamatu Aasta puhul üleriigiline tähestikumäng, mille käigus avastasid mitmed lugejad enda jaoks uusi eesti kirjanikke. Paljud osalejad, kes tavaliselt eesti kirjandust ei loe, esitasid endale väljakutse ja lugesid aasta jooksul eesti kirjandust.

Kehtna vallas korraldati luulekonkurss „Sõnad lume sees“, mis suurendas kogukonna kaasatust, tõi esile kohalikke andeid ning tugevdas koostööd koolide ja raamatukogude vahel.

Kohila vallas korraldati noorte jutuvõistlus „Tuleviku raamatukogu“. Võistlus sidus Eesti raamatu 500. ja Kohila raamatukogu 100. juubeli, kaasates põhikooli noori aktiivselt kaasa mõtlema. Laste tööd andsid väärtuslikku tagasisidet noorte ootustest raamatukogule ning innustasid loovat eneseväljendust ja kirjutamisoskust.

Rapla keskraamatukogu avas teema-aasta Kalev Kudu etendusega “Endspiel. Henrik Visnapuu viimased päevad New Yorgis”.

1.3 Millised olid uued märkimisväärsed tegevused ja teenused?

Lugemisprillide kohapealne kasutusvõimalus Kohila ja Rapla raamatukogudes. Külastajatele tehti kättesaadavaks erineva tugevusega lugemisprillid juhuks, kui isiklikud prillid on koju ununenud. See võimaldab mugavalt tutvuda ajalehtede ja ajakirjadega ning valida kirjandust toetades külastajate ligipääsu teabele. 2025. aastal kasutati Raplas prilliabi teenust 27 korral.

Kohila raamatukogus kohandati lahtiolekuage vastavalt kogukonna vajadustele, mis võimaldas rohkematel inimestel raamatukogu külastada ja teenuseid kasutada, suurendades nii kasutajate rahulolu.

Märjamaa Vallavalitsus kinnitas Märjamaa Valla Raamatukogu uue tasuliste teenuste hinnakirja alates 1. oktoobrist 2025. a.

Kehtna vallas paigaldati kõikidesse raamatukogudesse laenutuskastid, mis oluliselt suurendas teenuse kättesaadavust väljaspool lahtiolekuaegu. Saavutati mugavam ja paindlikum laenutamine, kasvas kasutajate rahulolu ning raamatukogu nähtavus kogukonnas.

MIRKO teenusega liitusid Valtu ja Järvakandi haruraamatukogud.

Kehtna valla raamatukogudes korraldati raamatukogutöötajate rotatsioonipäev, mis võimaldas töötajatel tutvuda teiste haruraamatukogude töökorralduse ja teenustega. Ühtlustus teenuse tase, paranes koostöö ning professionaalne kompetentsus.

Rapla Keskraamatukogus oli oluline raamatukogule uue serveri ostmine ja Raplammaa Mälukeskuse tarkvara väljavahetamine kaasaegsema vastu. Maakonna kodulooline materjal on nüüd galeriina vaadeldav, kuigi tasuta tarkvaral on mõningaid puudusi. Uue serveri ostmisega on kogutud virtuaalsete materjalide hoidmine paremini kindlustatud.

Propageerimaks taaskasutust müüdi mahakantud raamatuid Rapla Melul ja raamatukogus. Rapla keskraamatukogus toimus esmakordselt lasteraamatute kirbukas.

Rapla keskraamatukogus alustas tegevust Mangaklubi, mis koondab kokku mangahuvilised, tuues raamatukokku uusi lugejaid.

Parandati ligipääsetavust. Rapla Keskraamatukogu II korrusele pääseb liftiga, kuid on vanemaid inimesi, kes selle kasutamist pelgavad, aga samas ka neid, kes heal meelel lifti kasutavad. Peauksele paigaldati ukse avamise automaatika. Automaatika sai paigaldatud ka Juuru raamatukogu uksele.

1.4 Kas aruandeaastaks seatud eesmärgid täideti?

Aruandeaastaks seatud eesmärgid said üldjuhul täidetud. Tähistati eestikeelse raamatu ning eesti kirjakeele sünnipäeva mitmesuguste näituste, sündmuste ja muude ettevõtmistega. Raplas tähistati eesti kirjanduse päeva üritusega, mille pakkus välja ja millele kirjutas ühise projekti Võrumaa Keskraamatukogu.

Rapla vallas oli üks eesmärke kogude vähendamine. Kogude suurus vähenes aastas vallas kokku 8338 raamatu võrra. Kogude vähendamist jätkatakse.

Maakonna raamatukogudele korraldati suvine õppelaager, sh koolitus „Suhtlemine puudega inimesega“ maakonna raamatukoguhoidjatele. Saadi palju uut teavet suhtlemisest erivajadustega inimestega.

Raamatukoguhoidjate pädevuse suurendamine, õppekäikude korraldamine Eesti ja Euroopa raamatukogudesse, sh Erasmus+ projekti toel, oli samuti üks eesmärkidest. Viis raamatukoguhoidjat Raplast said uusi teadmisi Austrias Dornbirni raamatukogus.

Kehtna vallas seatud eesmärgid said ellu viidud üldjuhul kavandatud mahus. Täideti arengukavas seatud tegevused, viidi läbi töötajate arenguestlused ning korraldati inventuur Inglise haruraamatukogus. Soetati raamatute laenutuskastid ning taotleti erinevaid toetusi. Järvakandi ja Valtu haruraamatukogud liitusid MIRKO süsteemiga ning edukalt viidi läbi „Eesti Raamat 500“ tegevused, mis tõid nähtavust ja mitmekesistasid ürituste sisu.

Täielikult ei õnnestunud saavutada raamatute ringluse suurendamise eesmärki, kuna kasutusnäitajad jäid varasema aastaga võrreldes tagasihoidlikumaks. Samuti jäi koostöö laste ja koolidega keskmiseks. Kuigi toimus mitmeid ühistegevusi, ei saavutanud koostöö soovitud tihedust ega ulatust.

Kohila vallas olid peamised sihid Kohila raamatukogu 100. sünnipäeva ja Eesti Raamatu Aasta tähistamine erinevate sündmuste kaudu, mis ka ellu viidi. 2024. aasta rahuloluküsitluse ettepanekute põhjal analüüsiti raamatukogu teenuseid ning muudeti lahtiolekuaegu, et paremini vastata kogukonna ootustele. Ligipääsetavuse suurendamine lükkus edasi. Parkimiskorraldus raamatukogu juures paranes mõnevõrra – paigaldati täiendavad viidad parkimise selgemaks ja sujuvamaks korraldamiseks. Samuti suurendati ingliskeelse klassikalise kirjanduse tellimist.

Lisaks toimus Hageri ja Kohila raamatukogude töötajatele õppereis Viimsisse, et tugevdada koostööd ja meeskonnatööd.

Märjamaa vallas jätkus laste ja noorte lugemisharjumuste arendamine, lugemisprogrammid viidi läbi. Planeeritud üritused, näitused ja tähtpäevade tähistamised toimusid. Valla ja kogukondade ühisürituste korraldamisest ja teostusest võeti osa. Osaleti digikoristustalgutel, raamatukogupäevade ja Põhjamaade kirjandusnädala tegevustes. Kohtumised kirjanike ning teiste kultuuritegelastega olid huvitavad ja silmaringi avardavad, tagasiside oli positiivne ja innustav.

Jätkus töö kogudega. Seoses Sipa haruraamatukogu likvideerimisega anti üle sealne kogu oma valla raamatukogudele vajaduspõhiselt. Raamatukogud said uuendada, parandada ja täiendada olemasolevat raamatufondi Sipa haruraamatukogu eksemplaridega. Likvideeritud haruraamatukogu teeninduspiirkonna elanikkond kasutab edaspidi raamatukoguteenuseid teistes Märjamaa valla raamatukogudes.

1.5 Üle-eestilise rahulolu-uuringu rahuloluindeks

Laekunud vastuseid oli maakonna peale kokku 603. Hinnangute summa oli kokku 5893.

Rahulolu indeks oli 9,77.

Märkimisväärne osa vastajatest oli kõigea rahul ega soovinud mingeid muutusi. Esines ka vastuseid nagu "Ei oska öelda" või "Kõik on sobiv", mis samuti viitavad üldisele rahulolule. Samuti rõhutati, et raamatukogud ei tohi küladest ära kaduda, nende säilimine on vajalik. Raamatukogude kodulähedus on oluline.

Kokkuvõttes põhineb rahulolu eelkõige professionaalsel ja inimlikul teenindusel, meeldival keskkonnal ning raamatukogu tugeval kogukondlikul rollil.

2 Juhtimine ja personal

Maakonna nimi	1. Elanike arv	2.1 Registri koodiga raamatukogude arv	2.2 Keskraamatukogude arv	2.3 Haruraamatukogude arv	2.4 Rändraamatukogude arv	2.Kokku (2.2+2.3+2.4)	3.Teeninduspunkti de arv
2024	33995	4	4	25	0	29	3
2025	33821	4	4	24	0	28	3

2.1 Juhtimine

2.1.1 Muudatused raamatukoguvõrgus

Märjamaa Vallavolikogu 20. mai 2025 määrusega nr 94 muudeti kehtetuks Märjamaa Valla Raamatukogu põhimääruse § 3 p 3, mille tulemusena ei kuulu Märjamaa Valla Raamatukogu koosseisu enam Sipa haruraamatukogu (asukohaga Sipa mõis, Sipa küla Märjamaa vald, Rapla maakond) alates 1. septembrist 2025. Otsuse jõustumise järgselt korraldati Sipa haruraamatukogu inventari ja kogude üleandmine eelistatult valla teistele raamatukogudele, seejärel pakuti maakonna raamatukogudele kogude uuendamise võimalust ja järelejäänud eksemplarid toimetati Eesti Hoiuraamatukokku.

Märjamaa Valla Raamatukogu koosseisu kuuluvad 2025. aasta lõpu seisuga struktuuriüksustena 7 haruraamatukogu: Haimre, Kivi-Vigala, Laukna, Teenuse, Vana-Vigala, Valgu ja Varbola. Kokku pakub raamatukoguteenust Märjamaa vallas 8 rahvaraamatukogu.

Kivi-Vigala haruraamatukogu juurde kuulus veel 2025. aastal Päärdu välisteeninduspunkt, mis lõpetas oma tegevuse 31. detsembril 2025. a. laenutajate vähesuse tõttu.

Kehtna, Kohila ja Rapla valla raamatukogude võrgus ja struktuuris muutusi ei toimunud.

2.1.2 Rahvaraamatukogu nõukogu

Rapla Keskraamatukogu 7-liikmeline nõukogu käis koos kahel korral. Esimesel korral arutati MTÜ Ligipääsetavuse foorumi auditi küsimusi ja oldi kriitilised raamatukogu hoone piirdel oleva reklaamsildi - Rapla Keskraamatukogu - ebaõnnestunud kirjapildi suhtes. Raamatukogu poolt oli juba tellitud uus valgussilt tekstiga - Rapla raamatukogu. Arutluse all olid tegevused Eesti Raamatu Aastal. Teisel korral külastati äsja rekonstrueeritud Vääna raamatukogu.

Raamatukogu nõukogus on esindatud ka haruraamatukogude esindaja. Kaiu raamatukoguhoidja toob aruandes välja, et nõukogu otsuste info liikumist harukogudesse tuleks parandada. Nõukogul on raamatukogule toetav funktsioon, liikmed teevad ettepanekuid ka ürituste korraldamise osas. Raamatukogu tegevusest tegi nõukogu esimees ülevaateid volikogus.

Märjamaa Valla Raamatukogul on 5-liikmeline nõukogu, mida kutsutakse kokku vajaduspõhiselt. Nõukogusse kuulub esindaja Märjamaa valla volikogust, valla kultuurinõunik, raamatukogu esindaja ja kaks liiget haruraamatukogude piirkonnast. Igal aastal esitatakse Märjamaa Valla Raamatukogu koondaruanded nõukogule. 2025. aastal nõukogu kokku ei kutsutud.

Kehtna ja Kohila raamatukogudel nõukogud puuduvad.

2.1.3 Rahvaraamatukogu arengukava

Rapla Keskraamatukogul on kehtiv arengukava, mis kinnitati 2023. aastal ja kehtib 2027. aastani. Arengukava koostati koos KOVi ja Raplamaa Omavalitsuste Liidu esindajatega. [Link](#) arengukavale. Raamatukogu arenguvajadused kajastuvad ka valla arengukava tegevuskavas.

Kehtna Raamatukogu arengukava periood on 2024-2030. Vastu võetud 23.10.2024. Link arengukavale: <https://www.riigiteataja.ee/akt/429102024027>. Kehtna valla arengukava koostamisel osales raamatukogude esindaja.

Märjamaa Valla Raamatukogu arenguvajadused on kajastatud kohaliku omavalitsuse arengukavas 2018-2030, mida vaadatakse üle igal aastal. Raamatukogu on kaasatud arengukava ümbervaatamisse valdkondlike täienduste, ettepanekute ja arenguvisionide esitamiseks.

Kohila raamatukogu arengukava 2024-2028 on vastu võetud 2024. aastal. Link arengukavale: <https://www.riigiteataja.ee/akt/403042024012>

https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/4030/4202/4012/KohilaVV_04032024_m6_lisa.pdf#

Raamatukogu arenguvajadused leiavad mainimist valla arengukavas ja tegevuskavas aastateks 2023-2035 märksõnade all „raamatukoguteenuste arendamine“ ja „Hageri rahvamaja, kooli, noortekeskuse ja raamatukogu hoone rekonstrueerimine“.

2.2 Eelarve

Tulud ja kulud	Seisuga 31.12.24 €	Seisuga 31.12.25 €	Muutus %
Tulud kokku	1 680 385	1 895 542	12,8%
Kulud kokku*	1 680 385	1 895 542	12,8%
Töäjõukulu**	1 164 138	1 222 961	5,1%
Komplekteerimiskulu	263 573	230 488	-12,6%
sh KOV-ilt	194 740	166 849	-14,3%
sh riigilt	68 833	63 639	-7,5%
sh KuM-ilt	68 833	63 639	
Investeeringukulu***	767 553	172 326	-77,5%
sh KOV-ilt	532 221	139 607	-73,8%
sh riigilt	287 108	32 719	-88,6%
sh KuM-ilt	2776	2050	-26,2%
Infotehnoloogiakulu	38 340	64 097	67,2%

* Kulud kokku ei võrdu alumiste kuluridade summaga

**Töäjõukulu koosneb palkadest, preemiatest, hüvitistest ja muudest rahalistest väljamaksetest personalile koos sinna juurde kuuluvate maksudega.

***Investeeringukulu alla kuuluvad kulud sõltuvad KOV-ist ja tema investeeringuid reguleerivatest dokumentidest.

Maakonna raamatukogude eelarve tulu koos investeeringutega põhivarasse oli **2 067 868** eurot, (2024. aastal 2 502 491 eurot). Jooksev eelarve **1 895 542 eurot**. Tulud omavalitsustelt olid 1644 194 eurot, riik eraldas 233 097 eurot, muudest allikatest laekus 18 251 eurot.

Töäjõukulud suurenesid maakonnas kokku 5,1%, sh raamatukoguhoidjate töötasu tõusis 10% Kohilas ja Märjamaal. Töäjõukulud eelarves suurenesid Kohilas 7%, Märjamaal 9,5%, Raplas 4% ja Kehtnas 1,4%. Kehtna kokkuvõte on, et kasv viitab väikesele palgatõusule ja töökoormuse korrigeerimisele, mitte struktuurilisele muutusele.

2025. aasta väiksem teavikute eelarve riigi poolt tingis komplekteerimiskulude vähenemise kogu maakonnas. Suur vähenemine oli Rapla vallas, kus komplekteerimise eelarve oli väiksem eelnevatest aastatest ka omavalitsuse poolt. Väike teavikute komplekteerimissumma pikemas vaates mõjutab kogude uuendamise tempot.

Investeeringuid ehitistesse tehti Rapla Keskraamatukogu peahoone rekonstrueerimise I etapi lõpetamisel 66 092 euro eest. Põhilised rekonstrueerimistööd toimusid 2024. aastal, kui kulus 767 552,69 eurot. Märjamaa Valla Raamatukogu fassaadi 2. etapi remonditöödeks kulus 102 134 eurot. Remonditööd Märjamaal jätkuvad 2026. aasta kevadel. Kehtna vald hankis 4100 euro eest raamatukogudele raamatukastid.

Infotehnoloogiakulu kasvu maakonnas juhtisid Rapla ja Märjamaa vallad. Aruandeaasta lõpus osteti uusi arvuteid Raplas (IT kulu +86%) ja Märjamaa vallas ((IT kulu +91,8%). Märjamaal osteti 7 tööarvutit haruraamatukogudele, mis paigaldatakse 2026. aastal. Raplas osteti kokku 13 sülearvutit ja 8 lauaarvutit, mis samuti paigaldatakse 2026. aastal. Harukogudesse osteti sülearvutid, et ürituste korraldamisel väljaspool raamatukogu ruume ja koolitustel oleks töötajal kaasa võtta oma arvuti. Kehtna valla IT kasv oli 2,5%, peegeldades tavapärasest hinnatõusu ja hooldusvajadusi.

Omalaekumise on välja toonud Rapla Keskraamatukogu, mis kokku oli 9580 eurot.

Riiklikud ja Raplamaa Omavalitsuste Liidu projektid Rapla Keskraamatukogu aruandest. Haridusministeerium rahastas kahte Erasmus+projekti: 6456 € + 1399 € ja 1614 € (projekti koostaja koolitus), kokku 9469 euroga; Põllumajandusministeeriumilt saime toetust MATA projektist 20 025 eurot mäluksuse arendamiseks ja 30 669 eurot hoone rekonstrueerimiseks; Kultuurkapital eraldas ürituste läbiviimiseks kokku 1199 eurot; Kultuuriministeerium eraldas maakonna raamatukogule kokku 130 249 eurot ja Raplamaa Omavalitsuste Liit rahastas 6693 euroga mäluksuse arendamist.

2.2.1 Raamatukogude projektid

Projekti nimi	Toetuse allikas	Projekti periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus	Staatuse (lõpetatud, käimasolev vms)
Luulelõunate korraldamine	Eesti Kultuurkapital Raplamaa ekspertgrupp	10.06.-6.08.2025	450	590	lõpetatud
Muinasjutuõhtu lõpuürituse korraldamine	Eesti Kultuurkapital Raplamaa ekspertgrupp	06.05.2025	520	600	lõpetatud
Projekt "Emakeelepäeva ürituse korraldamine Rapla Keskraamatukogus"	Eesti Kultuurkapital Raplamaa ekspertgrupp	01.07.24.-14.03.2025	600	730	lõpetatud
Erasmus+ projekt "Raamatukogutöötajate pädevuse suurendamine"	Euroopa Liit	01.06.-31.12.2025	8070 (6456 eraldatud 2025.	8070	käimasolev

täiskasvanuhariduse valdkonnas”			a. ja 1614 laekub 2026. a)		
Omavalitsuste „Huvihariduse ja huvitegevuse teenuse pakkuja toetus“ . Lugemishuvi arendamine ja huvitegevuse toetamine Märjamaa vallas, Kohila vallas	Kultuuri Ministeerium	01.01.-31.12.2025	2250 2839	2249.32 2839	lõpetatud Märjamaa l lõpetatud Kohilas
Eesti kirjanduse ja reisikirjanduse kui olulise žanri väärtustamine	Eesti Kultuurkapital Raplamaa ekspertgrupp	aprill	250	297	lõpetatud
Laste lugemisprogramm „Suvi eesti lastekirjandusega“	Eesti Kultuurkapital Raplamaa ekspertgrupp	oktoober	57,60	156	lõpetatud
Laenutuskastid Kehtna valla raamatukogudele	Kultuuriministeerium	01.04.-31.12.2025	4100	4197.20	lõpetatud
Mulgimaa kirjanduse ja pärandi radadel	LEADER Rapla Partnerluskogu	17.09.2025	2600	2600	lõpetatud
Raamatukogu töötajate ja kogukonna teenuste õpe Lõuna-Eestis ja Lätis	KVAT	24.-25.09.2025	3000	3000	lõpetatud
Jutuvõistlus “Tuleviku raamatukogu”	Eesti Kultuurkapital Raplamaa ekspertgrupp	19.02.2025-16.12.2025	280	442.86	lõpetatud
Rapla maakonna raamatukoguhoidjat	Kultuuriministeerium (kiirendi)	29.08.-30.08.2025	2700 €	6640 €	lõpetatud

e õppelaager „Suhtlemine puudega inimestega“					
--	--	--	--	--	--

Huvihariduse rahastuse toel tegutseb Kohila raamatukogus lastele suunatud huviring muinasjutu-kunstituba, mida juhendab kunstiõpetaja Heli Rohtla. Huviringi eesmärk on toetada individuaalselt iga lapse loovust ja arengut muinasjuttude kaudu. Märjamaa vallas viidi läbi laste ja noorte lugemisprogrammid „Loeme koos“, „Lugemisisu“ ja „Suvelugemise bingo 2025“.

Eesti raamatu 500. ja Kohila raamatukogu 100. juubeliaasta puhul kutsus raamatukogu lapsi osalema jutuvõistlusel “Tuleviku raamatukogu”. Projekti toetusel oli võimalik kutsuda tänuüritusele külla Ene Sepp ja parimatele jutukirjutajatele kinkida auhindadeks uuemaid eesti laste- ja noorteraamatuid. Lastel olid lennukad tulevikunägemused, nähti raamatukogudena suuri, valgeid ja helgeid klaasseintega ruume, kus töötavad robotid ning raamatu saab lugemise asemel hoopis “läbi elada” jne.

Projektid toetasid laste lugemishuvi, loovust ja väljendusoskust ning tugevdasid koostööd valla koolidega, kinnistades raamatukogu rolli laste arengukeskkonnana.

Õppereise korraldasid Kehtna ja Rapla raamatukogud. Kehtna Raamatukogu viis läbi õppereisi “Raamatukogu töötajate ja kogukonna teenuste õpe Lõuna-Eestis ja Lätis”. Eesmärk oli tutvuda uuenduslike raamatukogude töökorralduse, arhitektuuri ja teenustega. Õppereis pakkus osalejatele inspiratsiooni ja praktilisi ideid raamatukoguteenuste kaasajastamiseks. Rapla Keskraamatukogu töötajatel on olnud Erasmus+ projektide kaudu võimalik tutvuda raamatukogudega väljaspool Eestit. Seekord külastasid 5 raamatukogu töötajat Dornbirni raamatukogu Austrias. Dornbirni raamatukogu oli pärjatud Austria 2025. aasta raamatukogu tiitliga.

Rapla Keskraamatukogu küsis toetust kultuurkapitalilt esinejate tasudeks traditsioonilistele raamatukogu üritustele. Tuntud esinejad toovad publiku saali. Emakeelepäeval esines Hedvig Hanson kavaga “Laul ja luule”. Üritusel oli 70 erinevas vanuses inimest. Muinasjutuõhtute lõpuüritus on alati oodatud sündmus, seekord esines Teater Sõber OÜ etendusega “Alguse asi”, osales 50 last ja 30 täiskasvanut. Suvistel Luulelõunatel esinesid Tõnu Oja ja Carolina Pihelgas.

Kehtna vallas peeti oluliseks väärtustada reisikirjandust kui olulist Eesti kirjanduse žanri. Kirjandusüritusel tutvustati Üllar Myrakas Priksi kui andekat reisikirjanikku. Go Reisiajakirja žürii on Eesti kirjanduse päeval tunnustanud nimetatud autorit kui parimat reisikirjanikku 2024. Kehtna Raamatukogu tõi välja, et projektid tõid kaasa suurema nähtavuse, mitmekesisema kasutajaskonna ning tugevama kogukonnakeskse rolli, kinnistades raamatukogu positsiooni mitte ainult teavikute laenutajana, vaid ka kultuuri- ja kogukonnaelu eestvedajana.

Raamatukogutöötajate kahepäevane suvelaager sai toimuda Kultuuriministeeriumi rahastuse ja omavalitsuste ühise panustamise toel. Raamatukogu kiirendi projektid on olulised toetajad nii koolituste läbiviimisel kui ka raamatukogude kaasajastamisel.

2.3 Personal

Töötajate arv	Täidetud töökohtade arv (FTE)
64	53,65

2.3.1 Olulisemad muudatused personali korralduses

Kehtna Raamatukogu Eidapere haruraamatukogus tehti vallavalitsuse 17. septembri 2024 nr 236 korralduse alusel täiskohaga töötaja töölepingu muudatus 01.01.2025 osakoormusega (0,75) töötamiseks. Teenuseid ei vähendatud ja need on kogukonnale jätkuvalt kättesaadavad. Töötundide vähendamine on põhjendatud Eidapere õpipaiga õpilaste arvu kui ka piirkonna elanike vähenemisega.

Märjamaa Valla Raamatukogu koosseis on muudetud Märjamaa Vallavalitsuse üldkorraldusega 24. september 2025 nr 2-1.4/24, mis jõustus 1. oktoobrist 2025. Seoses Sipa haruraamatukogu likvideerimisega koondati 30. septembrist 2025 Sipa haruraamatukogu pikaajalise raamatukogundusliku staažiga raamatukoguhoidja, kes töötas 0,6 koormusega. Aastaruandes on Sipa haruraamatukogu tegevusega arvestatud.

2.3.2 Erialahariduse ja kutse omandamine

Raamatukoguhoidja koolitusprogrammi läbisid Raplast üks ja Kehtna vallast kaks töötajat. Raamatukoguhoidja kutse 6 tase omistati ühele Rapla ja ühele Kehtna raamatukogu töötajale.

2.3.3 Täienduskoolitused

Koolitusteema	Raamatukogude arv, kust koolitustel osaleti
Juhtimine, sh projektijuhtimine	1
Digi- ja meediapädevused	7

Isikuandmete kaitse ja autoriõigused	1
Klienditeenindus	4
Kogude kujundamine ja haldamine	3
Koolituste ja ürituste korraldamine, sh koolitamine	2
Kultuur ja kirjandus	16
Ligipääsetavuse tagamine ning erivajadustega või puuetega inimeste teenindus	5
Meeskonnatöö ja koostööskused	2
Raamatukogutöö kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine, sh statistika ja uuringud	3
Teenuste pakkumine ja arendus	4
Terviseedendus, liikumisharrastus	3
Muu (Eripuhastustööd kvaliteetselt ja säästlikult, Õppereis Mulgimaa radadel)	2

Aruandeaastal keskendusid mitmed koolitused digipädevusele ja tehisintellektile, teenindusele ja ligipääsetavusele, praktilistele tööskustele, turvalisusele ning erialasele koostööle. Paranes töötajate digioskuste tase, teeninduskvaliteet ja töökorralduse tõhusus. Suurenes valmisolek kriisiolukordadeks ning teadlikkus keskkonnasäästlikest töövõtetest.

Märjamaa vallast läbisid kaks raamatukoguhoidjat 2025. aastal Tallinna Ülikooli digitehnoloogiate instituudi koolituse „Andmekirjaoskus: kaasaegne teabeotsing ja tehnikad tehisaru ajastul“. *Varbola hrk raamatukoguhoidja*: „Selle kursuse kaudu omandasin teadmisi praktiliste tegevuste kaudu. Õpitu aitab kogukonda paremini teenindada ja inspireerida ka teisi uusi tehnoloogiaid kasutama.“ *Kivi-Vigala hrk vanemraamatukoguhoidja*: „Koolitus andis teadmised ja oskused tööks andmete ja informatsiooniga, erialasteks teabeotsinguteks veebi-, andmebaasi ja tehisintellekti keskkondades ning andmepõhiseks otsustamiseks.”

Rapla Keskraamatukogu korraldas aruandeaastal maakonna raamatukogudele 7 seminari ja ühise kahepäevase koolitus-suvelaagri. Seminaridel käsitleti kultuuripärandit (Anne Ummalas), animafilmide teemat (Rao Heidmets), arekeelset kirjandust (Sirje Riitmur). Jagati kogemusi Erasmus+ projektiga toimunud õpirändest Austriasse. Taani kogemusreisist andis ülevaate direktor. Arlet Palmiste tutvustas värvikalt kunstnikku ja luuletajat Aleksander Suumanni. Kirjastused Varrak ja Rahva Raamat jagasid oma kirjastamise kogemusi ja tutvustasid uusi ilmutavaid raamatuid. Maikuus toimus väljasõiduseminar Märjamaa valda Teenusele, kus tutvuti aktiivselt tegutseva Teenuse kogukonna tegemistega. Üllatuskülaliseks oli kirjanik, stsenaarist, tele- ja filmirežissöör Elo Selirand ning kandlemuusikaga täiendas kohtumist Aivar Arak, kes oli nõustajaks Elo Seliranna raamatu „Kromaatilise kandle sõge lugu: Els Roode mälestuste

põhjal“ koostamisel. Kahel korral toimus kirjanduslik õpiring, kus keskkogu komplekteerijad tutvustasid uuemaid ilmunud raamatuid. Kirjanduse tutvustamine annab raamatukogutöötajatele hea võimaluse teha oma raamatukogule parim valik.

Maakonna raamatukoguhoidjatele korraldatud seminaridel oli osalemisi kokku 189.

Kohila raamatukogu aruandest: “Sellised igakuised koolituspäevad on raamatukoguhoidjatele väga olulised, sest võimaldavad teadmisi täiendada ja kogemusi jagada. Suuremate raamatukogude töötajatel ei ole kahjuks alati võimalik osaleda kõigil seminaridel, kuna raamatukogu ei saa sulgeda koolituspäevaks.”

Augustis viidi läbi Raplamaa raamatukogutöötajatele suvelaager, mille raames toimus Eesti Puuetega Inimeste Koja koolitus “Suhtlemine puudega inimestega”. Koolituse eesmärk oli avada raamatukogu töötajatele eri puuete olemust, nende avaldumist ja põhjuseid, toetada töötajate arusaamist erivajadustest ning õppida suhtlemist puudega inimestega. Koolitus oli väga silmiavav ning aitas mõista puudega inimeste erivajadusi ning õppida kohandama töötajate suhtlemist puudega inimestega. Suvelaagri teine osa käsitles kodulugu, mis on seotud raamatukogude ja Raplamaa Mälukeskuse tegevusega.

Teenuse hrk raamatukoguhoidja: „Kuna käin lugejaid teenindamas ka Kuuda hooldekodus, siis mõjus koolitus „Suhtlemine puudega inimestega“ suhtlemisel erivajadustega inimestega senistele teadmistele ergutavalt ja värskendavalt.“

Osaleti Eesti Rahvusraamatukogu koostööseminaril rahvaraamatukogude riiklike ülesannete edendamiseks, oskuskeelepäeva konverentsil „Piiblist kõik algas – piiblitõlkest tehisaruni“ ja üleriiklike raamatukogupäevade "Kohtume raamatukogus" avaüritusel Eesti Kirjandusmuuseumis: Eesti raamatuteaduse konverents „Aeg – raamat – lugeja“ ning Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu kõnekoosolekul „Piirideta piirkondades“. Mitu raamatukogutöötajat osales üleriigilisel lasteraamatukoguhoidjate päeval. Osa võeti ka Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu Täiskasvanute koolitamise koolituse praktilisest töötoast. Raplamaa Mälukeskuse töötaja osales koolitusel “Digitehnilised lahendused fotoarhiivide korrastamiseks ja esitlemiseks raamatukogudes.”

Kohila raamatukogu korraldas valla rahvaraamatukogude töötajatele õppesõidu Viimsi raamatukokku. Tutvuti raamatukogu töökorralduse ja teenustega, mille kohta andis ülevaate Viimsi raamatukogu direktor Katre Riisalu. Lisaks külastati Rannarahva muuseumi, kus saadi põnev ülevaade rannarahva elust ja osaleti muuseumi elamusprogrammis „Kohviprogramm“.

Rapla Keskraamatukogu töötajad külastasid 2025. aastal Koidula Muuseumi ja uuemate raamatukogu teenustega käidi tutvumas Pärnu Keskraamatukogus, kus meile andis ülevaate raamatukogu direktor Krista Visas. Aasta lõpul külastati Enn Kunila kunstigaleriid, kus omanik koos abikaasa Maris Kunilaga tutvustasid kogus olevaid eesti klassikalise maali autorite töid.

Raplas käisid külas Võrumaa raamatukogutöötajad.

Sellised ühised koolitused on olulised meeskonnatunde tugevdamiseks ning võimaldavad õppida ja kogemusi jagada mitte ainult raamatukoguhoidjatel, vaid ka teistel töötajatel.

Rapla Keskraamatukogu direktor osales Eesti Rahvusraamatukogu korraldatud kogemusreisil Taanis Kopnhaagenis.

2.3.4 Statistiline aruandlus ja tegevuse analüüsimine

Rahvaraamatukogude statistilise aruandluse korraldamise ja tegevuse analüüsi korraldas ja koordineeris maakonna pearaamatukoguhoidja. Aasta alguse seminaridel vaadati läbi mõned kitsaskohad, mis puudutasid statistikat ja aruandlust. Tuletati meelde RIKS kalendri seadistamist, tegevuste ja ürituste ülestähendamist jne. Samuti tehti väike tutvustav analüüs maakonna statistika kohta. Aasta lõpul vaadati samuti läbi aruandlusega seotud küsimused, näiteks tegevuste ülestähendamine RIKS kataloogi, lugejaandmete korrastamine, RIKS aruannete koostamine. Prooviti vastata küsimustele RAJU kohta. Räägiti inventuuride ja mahakandmise teemadel.

Rapla maakonna raamatukoguhoidjate jaoks on juba aastaid kasutuses infoleht, kuhu lisatakse jooksvalt erinevat teavet raamatukogudele, jagatakse infot raamatute tellimise, aruandluse, seminaride ja koolituste ning ürituste kohta.

Aruande esitamise perioodil toimub tihe suhtlus maakonna raamatukogudega, vastatakse erinevatele ettetulevatele küsimustele. Sel aastal oli palju küsimusi seoses RAJUga, kus mõned probleemid ei olnud meie pädevuses lahendada. Vastavalt vajadusele käivad Rapla keskraamatukogu töötajad harukogudes kohapeal abiks teavikute mahakandmisel, inventuurides, üritustel.

Ühised koostegemised maakonnas ühendavad raamatukoguhoidjaid ning annavad võimaluse üksteisega mõtteid ja kogemusi vahetada.

3 Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon

3.1 Hoone ja ruum

Kehtna Raamatukogu kõikide kogude ruumides on võimalik raamatukogu töö ning need on varustatud raamatukogule vajaliku mööbli ja tehnikaga. Raamatukogul on kasutada 1189 m² kogupinda. 2025. aastal Kehtna Raamatukogudes suuremahulisi remonditöid ei teostatud.

Remondivajadusest: Soojustamist vajavad Keava välisestinduspunkti hoone seinad ja parendamist elektrisüsteem. Tuleks leida võimalused liikumispuuetega külastajate sisenemiseks (automaatselt avanuvad uksed, kaldtee, inva WC). Järvakandi haruraamatukogu vajab lifti, mis parandaks liikumispuudega ja eakate inimeste juurdepääsu kolmandal korrusel asuvale raamatukogule või raamatukogu kolimist paremasse asukohta.

Kohila raamatukogus tehti aruandeaastal hoonele väiksemaid hooldus- ja remonditöid, sh ventilatsiooni filtrite ja kontrolleri vahetus, klaasvitriinide uuendamine, kraanikausi segisti vahetus ja seinte krohviparandused ning trepilifti akude vahetus.

Hageri haruraamatukogus remonditöid aruandeaastal ei toimunud, talveperioodil on ruumid külmad ning ruumipuudus jätkuvalt probleem.

Märjamaa valla raamatukogude kinnistute, hoonete ja ruumide halduskulud (v.a. investeeringud Märjamaa Valla Raamatukogu renoveerimisse) moodustasid 2025. aastal raamatukogu eelarvest 8,9%. Väikeremondi vajadus on Teenuse, Laukna, Varbola, Haimre ja Vana-Vigala haruraamatukogude ruumides. Laukna haruraamatukogus uuendati 2025. aastal elektrisüsteemi.

Hoones, kus asuvad Kivi-Vigala haruraamatukogu ja Kivi-Vigala lasteaed, vajab katus remonti. Katuse lekke tõttu on kahjustada saanud raamatukogus kaks akent ja sein ning arhiiviruum. Laes on nähtavad läbijooksu kohad. Arhiiviruum ja tualettruum vajavad ventilatsiooni.

Vastavalt Märjamaa valla investeeringute kavale viidi läbi Märjamaa Valla Raamatukogu fassaaditööde 2. etapp maksumusega 102 134 eurot. Renoveerimise käigus teostatud tööd: hoone fassaadi täielik uuendamine ja viimistlemine; päikesekaitsete ja piksekaitse demonteerimine, renoveerimine ja tagasipaigaldus; aknaraamide renoveerimine ja veepikkide väljavahetamine; kaldteele (invasissepääs) ja välistele kliimaseadmetele varikatuse ehitamine; liftišahti ventilatsiooni väljapuhke parendamine. Aknaraamide värvimise kvaliteet jäi madalaks, seega akende renoveerimise parendustööd teostatakse 2026. aastal.

Alustati LED-valgustusele üleminekuga Märjamaa raamatukogus. Järk-järguline laevalgustuse ja evakuatsiooni märkevalgustite väljavahetamine jätkub 2026. aastal vastavalt eelarve võimalustele. Seoses fassaadiremondiga on tekkinud probleem Märjamaa raamatukoguhuone tänavakivide ebaühtlase vajumisega, mis vajavad nüüd korrigeerimist. Taas on tekkinud vajadus põrandate õlitamise ja mõningate põrandaplaatide uuesti kinnitamise osas.

Seoses Sipa haruraamatukogu sulgemisega said Laukna, Teenuse, Valgu, Vana-Vigala haruraamatukogud välja vahetada või juurde raamatariiuleid jm raamatukogu inventari.

Rapla Keskraamatukogu peahoones teostati rekonstrueerimistöid, mis said valmis 2025. aasta algul. Korda tehti keldris asuv hoidla, paigaldati lift ja ehitati uus invasissepääs. Lift avati lugejatele 2025. aasta jaanuari algul ning invatee veebruari algul. Ootele jäid rekonstrueerimise II etapi tööd: siseruumid, valgustus, ventilatsioon, vesi ja kanalisatsioon, valguskaabli paigaldamine jm. Kasutusse jäi maja aktiivselt kasutataval alal kolme tualettruumi asemel üks, mis tekitab probleeme.

Purku haruraamatukogu puitpõrandad on väga kulunud ja vajavad hooldust. Raamatukogu elektrijuhtmestik on vananenud, vajades uuendamist. 2025. aastal teostati Purku hoones küttesüsteemi vahetus. Hoone sai pelletikatlamaja. Tänu sellele on võimalik iga ruumi temperatuuri vastavalt vajadusele reguleerida. Lisaks küttesüsteemile tehti 2025. aastal hoone katuse parandustöid, kuid need tööd ei kajastunud raamatukogu eelarves.

Hagudi haruraamatukogu siseruumid on rahuldavas seisukorras, vajades vähest värskendust. Hoone ise ootab renoveerimist, mida lähitulevikus ette näha ei ole.

3.2 Ligipääsetavus

3.2.1 Ligipääs raamatukogude ruumidele ja teenustele

Juurdepääs raamatukogudele on rahuldav, olemas on parkimisvõimalused autodele. Liikumispuudega inimeste ligipääs raamatukogudesse on võimalik vaid osaliselt. Raamatukogudele viitavad sildid on olemas kõikidel hoonetel, teeäärsed suunaviidad on enamasti olemas, kuid need puuduvad Kehtna ja Valtu raamatukogudel.

Info ligipääsetavuse kohta liikumis-, kuulmis-, nägemis- ja intellektipuudega inimestele on kättesaadav Märjamaa Valla Raamatukogu, Kohila Raamatukogu ja Rapla Keskraamatukogu ning tema kolme haruraamatukogu kodulehel.

Kehtna vallas on liikumispuudega inimestel juurdepääs Kehtna raamatukogule, kuid uksest sisse ilma abita ei saa, sest ukсед ei avane automaatselt. Uks on raskesti avatav. Lisaks on invajuurdepääs olemas Keava välisteeninduspunktil, Eidapere ja Lelle harukogudel. Inva WC on olemas ainult Kehtna Raamatukogus. Valtu, Inglise ja Järvakandi harukogudes liikumispuudega inimestele ligipääs puudub.

Rapla Keskraamatukogu ligipääsetavuse parandamist alustati 2024. aasta viimases kvartalis, tööd lõppesid 2025. aasta algul.

Rapla vallavalitsus tellis Rapla Keskraamatukogu peahoone ligipääsude hindamiseks MTÜ Ligipääsetavuse foorumilt auditi, mille hinnang kinnitas vajadust paigaldada hoone peauksele ukse avamise automaatika. Lifti paigaldamisega hoonesse pääsevad liikumistakistusega külastajad nüüd raamatukogu II korrusele. Probleemiks jäi kaldtee asukoht majja sissepääsemisel lumerohkkel ajal. Kaldtee asub otse katuseräästa all, maja katusele koguneb palju lund, mille tõttu peab talvel kaldtee sulgema.

Ukse avamise automaatika paigaldati ka Juuru haruraamatukogu uksele.

Ligipääsetavuse aspektid	Mitmes raamatukogus?
Raamatukogu kodulehel on toodud vajalik info erivajadustega inimestele pakutavate võimaluste ning ruumide kohta	6
Raamatukogu kodulehel on info Pimedate raamatukogu ja selle võimaluste kohta	4
Raamatukokku on paigaldatud taktilised tähised	0
Raamatukogu pakub regulaarselt koduteenindust	25
Raamatukogusse pääseb mugavalt ilma kõrvalise abita ka ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastaja	9
Ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastajad pääsevad ilma kõrvaliseabita mugavalt kõikidesse raamatukogu ruumidesse	12
Raamatukogus on nõutele vastav invatualett	9
Raamatukogu juures on invaparkimiskohad või invatranspordile on muul viisil tagatud parkimisvõimalus	17
Kuuldeaparaadi kasutajal on raamatukogus võimalik kasutada silmusvõimendit	0
Raamatukogu lahtiolekuajad arvestavad ühistranspordigraafikutega	13
Raamatukogu on avatud vähemalt ühel nädalavahetuse päeval	9
Muu (nimetada)	

3.2.2 Koduteenindus

Koduteeninduse teenused	Kordade arv	Kasutajate arv
Väljaannete laenutus	877	137
Kasutajakoolitus	2	2
Digipädevuste alane nõustamine	8	7
Muu (nimetada)	4	2

Koduteenindus on suunatud eelkõige eakatele ja liikumisraskustega inimestele, kes ei saa iseseisvalt raamatukogu külastada. Teenus aitab ennetada sotsiaalset isolatsiooni, toetab elukestvat lugemist ning digipädevuste säilimist ning kinnitab raamatukogu rolli hooliva ja kaasava kogukonnateenusena. Iga koduteeninduse juhtum on seda kasutavale inimesele oluline. Teenuse kasutamine aasta lõikes on piirkonniti erinev. Mõnes piirkonnas on see vähenenud, mõnes suurenenud.

Raamatukoguhoidjad teevad koduteenindust sisetöötundide ajal. Parimad lahendused teenuse osutamiseks leitakse hetkeolukorrast ja võimalustest lähtuvalt, kuid ükski tellimus ei ole jäänud täitmata. Vahel on teenuse korraldamisel raamatukoguhoidjatele abiks olnud valla sotsiaaltöötajad, teenuse vajaja naaber või lähedane.

Kohila vallas nõustati lisaks väljaannete laenutusele, mis on enim kasutatav teenus, kasutajaid kahel korral ka digipädevuste alal, õpetades kasutama raamatukogu e-teenuseid.

Märjamaa vallas suurenes võrreldes 2024. aastaga koduteenust vajavate lugejate arv kahe kasutaja võrra ja laenutuste arv 64 võrra. Teenusena pakuti teavikute ja perioodika laenutamist ja kasutajakoolitust/diginõustamist e-teenuste kasutamiseks.

Kehtna vallas kasutatakse koduteenindust aktiivselt, eriti Keava välisteeninduspunkti piirkonnas, mis näitab teenuse praktilist vajadust ja positiivset mõju kogukonnas.

Rapla vallas on koduteenindus kasutajatele samuti oluline, sest vastasel korral puudub paljudel võimalus lugemisvara hankimiseks. Raplas linnas püüti aasta jooksul koduteenindust propageerida: oli väljas vastav informatsioon paber kandjal ning teavitusi levitati sotsiaalmeedias. Sõnum saadeti ka kohaliku omavalitsuse lehele, kuid seda ei avaldatud. Potentsiaalsete teenuse vajajatega võeti kontakti telefoni teel. Kampania käigus uusi koduteeninduse kliente ei lisandunud. Koduteeninduse vajadus on suurem maapiirkondades. *Kuimetsa hrk raamatukoguhoidja:* “Väikeses maapiirkonnas, kus vahemaad on pikad ega ole

alati ühistranspordiga kaetud, on koduteenindus teavikute ja perioodika laenutamiseks ainuke võimalus üksikutele raskendatud liikumisega inimestele. Rõõmu toob ka otsene suhtlus ja tunne, et temast hoolitakse kliendina. Külastused on alati oodatud. Koduteenindus on abiks ka kaugemal töötavatele lugejatele, kellele saab nädalavahetusel teaviku kohale viia.”

3.2.3 Teenused teistele asutustele

Teenused teistele asutustele	Kordade arv	Osavõtjate arv
Hooldekodud, päevakeskused, sotsiaalkeskused	47	214
Lasteaiad	65	1272
Koolid	78	1239
Rahvamajad ja klubid	11	257
Muuseum	1	40
ERÜ lastetöötoimikond	3	130

Olulisemateks teenusteks haridusasutustele on temaatilised ja harivad raamatukogutunnid, kohtumised kirjanikega, lugemisüritused, tähtpäevade tähistamine, koduloo ja kultuuripärandi tutvustamine koostöös muuseumiga. Teenused rikastavad õppetööd, pakuvad mitmekesiseid õppimisvõimalusi ning aitavad siduda raamatukogu haridusasutuste õppekavaga. Koostöö tugevdab raamatukogu rolli hariduskeskusena ning suurendab laste ja õpetajate teadlikkust raamatukogu võimalustest ja teenustest.

Hea koostöö on raamatukogudel mitmete päevakeskuste ja hooldekodudega. Selline koostöö toetab eakate vaimset aktiivsust ja suhtlust. Koostöö AS Hoolekandeteenustega on Rapla raamatukogu panus kaasata erivajadusega, valdavalt psüühikahäiretega inimesi oma kogukonnas. Korra kuus toimuvatel kokkusaamistel loetakse ette peamiselt eesti kirjanike loomingut, arendatakse käelist tegevust meisterdamise näol või keskendutakse konkreetsele teemale, näiteks tähtpäevad, et silmaringi avardada. Teenuse haruraamatukogu raamatukoguhoidja jätkas laenutamise ja uudiskirjanduse tutvustamist Kuuda Hooldekodus. Koduteenuse osutamine hooldekodus on sealsetele asukatele oluliseks sündmuseks, mis aitab igapäevasesse rutiini huvitavat vaheldust tuua ja veeta aega raamatute seltsis. Raamatukoguhoidja külastused on Kuuda hooldekodus väga oodatud ja märku uue külastuse vajadusest antakse raamatukokku teada hooldekodu personali poolt.

Märjamaa valla sotsiaalkeskuses tutvustasid Märjamaa Valla Raamatukogu vanemraamatukoguhoidja ja direktor Eesti Raamat 500 aasta tegevusi nii riiklikul kui ka kohalikul tasandil, näidati ja räägiti uudiskirjandusest, jagati lugemissoovitusi.

Kõik raamatukogude poolt osutatud teenused teistele asutustele aitavad kaasa raamatukogude ja teenuste turundamisele.

3.3 Innovatsioon

3.3.1 Raamatukogude pakutavad/kasutatavad innovaatilised/infotehnoloogilised võimalused

Innovaatilised/infotehnoloogilised lahendused	Mitmes raamatukogus?
Raamatukogusüsteem URRAM	0
Raamatukogusüsteem RIKS	30
Raamatukogusüsteem Sierra	0
Raamatuid saab laenutada igal ajal laenutuskapi kaudu	10
Raamatuid saab tagastada igal ajal tagastuskasti, tagastusluugi või laenutuskapi kaudu	26
Raamatukogus on iseteeninduslahendused (laenutusautomaadid)	1
Raamatukogu pakub avatud raamatukogu teenust (24/7)	0
Raamatukogu pakub kasutajatele kaugtöökohta/individuaaltööruumi	8
Raamatukogu pakub kasutajatele rühmatööruumi	7
Raamatukogu pakub kasutajatele konverentsitehnikat	4
Raamatukogu pakub kasutajatele vähemalt ühte kaamera ja mikrofoniga arvutit (nt koosolekuteks)	5
Raamatukogus saab kasutada helistuudiot (nt muusika, taskuhäälingute loomiseks)	0
Raamatukogus saab kasutada videostuudiot (nt videote, vlogide loomiseks)	0
Raamatukogus on kasutusel RFID lahendus	0
Raamatukogus on vähemalt üks AIP arvuti	30
Raamatukogus saab kasutada WiFi ühendust	30
Raamatukogus saab kasutada printerit ja/või skannerit ja/või koopiamasinat	25
Raamatukogus saab värviliselt printida	15
Muud teenused (lamineerimine, Play Station)	2
Muud teenused (Play Station)	1

3.3.2 Tähtsamad arendustegevused infotehnoloogia vallas

Rapla Keskraamatukogusse osteti aasta lõpul 13 sülearvutit ja 5 lauaarvutit. Arvutite tööle rakendamine jäi 2026. aastasse. Haruraamatukogude töötajad saavad oma tööarvutiks sülearvutid, mida on hea kaasa võtta üritustele, õppepäevadele ja vajadusel teha kaugtööd. Väljavahetamisele lähevad paljud kliendarvutid. Vahetusse läheb 60% arvutipargist. Arvutite väljavahetamine oli vajalik Windows 11 installeerimiseks, nii mõnedki vanemad arvutid olid igapäevatööks veel sobivad.

Peamajas valguskaablit, mis aeglustab internetis tehtavat tööd. Paljudes haruraamatukogudes on see võimalus loodud. Hoone I etapi rekonstrueerimise ajal vastav leping sõlmiti, kuid töö jäi Telia poolt teostamata.

Rapla Keskraamatukogu kodulehtedele paigaldati aasta algul “silm” juurdepääsetavuse parandamiseks.

Kehtna valla raamatukogudes 2025. aastal olulisi arendustegevusi ei toimunud. Eelarvelised vahendid on piiratud. Kiire internetiühendusega valmisoleku sai Keava välisteeninduspunkt ja loodetavasti toimub liitumine 2026. aastal. Teistes harukogudes lahendati vaid jooksvalt tekkinud riist- või tarkvaralisi probleeme.

Kohila vallas aruandeperioodil infotehnoloogilisi arendustegevusi ei toimunud. Peamised tegevused olid seotud olemasoleva riist- ja tarkvara töökorras hoidmisega, tehniliste probleemide lahendamisega (sh seadmete remont), andmete varundamise ja säilitamise tagamisega. Aruandeperioodil esines mitmeid tehnilisi tõrkeid. Juhataja 9 aastat vana sülearvuti emaplaat tuli välja vahetada ning arvutis olnud andmeid ei õnnestunud taastada. Õnneks olid vajalikud dokumendid olemas lauaarvutis ning varundatud ka välisele kõvakettale. Samuti läks rikki UPS-seade. Vanemad arvutid vajavad uuendamist.

Märjamaa vallas ei olnud 2025. aastal suuremaid arendusi IT-valdkonnas. Haruraamatukogudesse osteti aruandeaasta lõpus 7 uut arvutit töötajatele, mille paigaldamine toimub 2026. aastal.

3.3.3 Iseteeninduslike teenuste kasutus

2025. aastal jätkus iseteeninduslike teenuste aktiivne kasutamine. Lugejad reserveerivad ise RIKSWEBis raamatuid, kasutavad laenutustähtaja pikendamist, otsingute tegemist. RIKSWEBi erinevad võimalused toetavad e-lahenduste kasutamist.

Raamatukogusüsteem RIKS võimaldab analüüsida RIKSWEBi pikendusi, kiirpikendusi ja otsinguid. Programmist saadetakse lugejatele teade e-posti aadressile teaviku tagastustähtaja saabumise kohta. Meeldetuletusele lisaks on meilis ka kiirpikendamise link, mille kaudu tehti 28 441 pikendus (2024. aastal - 26 213), mis on 8% rohkem võrreldes eelmise aastaga. Läbi RIKSWEBi keskkonna tehti 1079 teaviku pikendust (2024. aastal - 835), mis on 23% enam võrreldes eelmise aastaga. Antud arvudest on näha, et kiirpikendamise võimalust kasutatakse palju, seda hinnatakse mugavaks ja kiireks laenutuste pikendamise võimaluseks.

RIKSWEBi keskkonda kasutatakse ka aktiivselt teavikute reserveerimiseks ja järjekorda panekuks. Nende teavikute hulk statistikas ei kajastu. Otsinguid tehti RIKSWEBi kataloogis maakonna peale kokku 70 979 korda (2024. aastal - 59 759), mis on 11 220 võrra rohkem. Vähesel määral kasutatakse ka veebi teel lugejaks registreerimist lugejate liitumisportaali kaudu (30 korral).

Kõikide näitajate kasv näitab lugejate suurenenud harjumust kasutada raamatukogu teenuseid veebikeskkonnas.

Raamatukapi ja tagastuskasti teenus pakub lugejatele paindlikku kättesaamis- ja tagastusvõimalust väljaspool tavapärast teenindusaega. Raamatukapi teenus on kasutusel kolmes valla keskkogus (Kohila, Märjamaa, Rapla). Raamatukappide kaudu laenutati välja kokku 4430 teavikut (2024. aastal – 3077 teavikut), mis on 31% rohkem kui eelmisel aruandeperioodil. Märjamaa Valla Raamatukogus on ainukesena maakonnas tagastusautomaadi kasutamise võimalus, mille kaudu tagastati 10 666 teavikut. Mitmetes haruraamatukogudes on paigaldatud raamatute tagastuskastid, mis annab võimaluse raamatuid tagastada 24/7. Kehtna vallas on kasutusel laenutuskastid, mille kaudu laenutati 31 korral 51 teavikut. Raamatute tagastuskaste kasutatakse jätkuvalt aktiivselt. Kohila raamatukogu aruandest võib lugeda, et nende raamatukogu juures asuv tagastuskast on raamatukogu vajaduste jaoks jäänud liiga väikeseks ning vaja on suuremat tagastuskasti.

Digitaalsete teenuste osakaal kogu teenindusprotsessis kasvab aasta-aastalt ning suurendab raamatukogu teenuste kättesaadavust.

3.3.4 Andmebaaside loomine ja teamebibliograafilise töö korraldamine

Raplamaa RIKSWEBis on kättesaadav kodulooliste artiklite andmekogu, kus uuematel artiklidel on viide täistekstile DIGARis. Artiklikogu on aastakümneid täiendatud põhiliselt Rapla Keskraamatukogu ning vähemal määral ka Märjamaa ning Kohila raamatukogude poolt. Seoses DIGARi Eesti artiklite täistekstandmebaasi pideva täienemisega on kadunud otsene vajadus kohapeal bibliograferida artikleid väljaannetest, mis on DIGARis vabalt kättesaadavad. Kohalikud vallalehed ja Raplamaa maakonnaleht on vabakasutusega. Probleemiks DIGARi puhul on jätkuvalt see, et väljaspool Tallinna ja Tartu suuri raamatukogusid puudub maakondades ligipääs Eesti kõikide ajalehtede digiarhiividele. Igas maakonnas peaks olema vähemalt üks raamatukogu, kus selline võimalus on olemas. See tagaks inimestele (sh ka raamatukoguhoidjatele) üle Eesti võrdse ligipääsu infole.

Rapla keskraamatukogus on aastaid koostatud ja täiendatud erinevaid temaatilisi koduloolisi virtuaalseid andmebaase (Raplamaa kirjarahvas, teatri- ja filmirahvas, kodulooline tähtpäevakalender, temaatilised virtuaalnäitused, kodulooline uudiskirjandus jne), mis on kättesaadavad raamatukogu veebilehel <https://www.raplakrk.ee/> koduloo rubriigis. Keskraamatukogusse kogunenud koduloolisi materjale tehakse nähtavaks ka Raplamaa Mälukeskuse digikogus <https://digikogu.raplakrk.ee/home> Vastav viide on nii keskraamatukogu kui ka teiste maakonna raamatukogude veebilehtedel.

4 Kogude kujundamine

4.1 Komplekteerimise põhimõtted

Kogude komplekteerimisel lähtutakse Rapla maakonna raamatukogudes Rahvaraamatukogu seadusest, Rahvaraamatukogu töökorralduse juhendist ning arvestatakse piirkonna elanike vajaduste ja ootustega. Kehtna, Kohila ja Rapla valla raamatukogu kodulehtedel on leitavad kinnitatud komplekteerimispõhimõtted, harukogusid käsitletakse ühtse tervikuna. Dokumente vaadatakse üle ja uuendatakse vajaduspõhiselt. Kohila valla raamatukogu juhataja: ”Komplekteerimispõhimõtted on vajalik üle vaadata, seda ka perioodika säilitustähtaegade korrastamiseks. Paljud vanemad ajakirjaväljaanded on kättesaadavad digitaalarhiivis DIGAR, mis võimaldab optimeerida füüsiliste eksemplaride säilitamist.”

Rapla maakonnas hangitakse teavikud riigi toetuse eest kõigisse raamatukogudesse Rapla Keskraamatukogu vahendusel. Valla rahade eest ostavad teavikud ise Kehtna, Kohila ja Märjamaa raamatukogu, harukogude komplekteerimine toimub Rapla Keskraamatukogus. Järelkomplekteerimine toimub pidevalt paralleelselt uue teaviku hankimisega.

4.2 Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Iga Raplamaa elanik külastas 2025. aastal raamatukogu keskmiselt 4,85 korda ja laenutas keskmiselt 7,61 teavikut. Kõik raamatukogud püüavad pakkuda oma kasutajale parimat kogemust, arvestavad võimalusel alati nende soovide ja ettepanekutega. Maakonna elanike arv väheneb, eriti kaugemates/väiksemates piirkondades ja see väljendub kohe kasutamise näitajates. Väikestes harukogudes kipub kogu suuruse ja kasutatavuse suhe kergesti paigast minema. Parem on olukord seal, kus on säilinud kool või lasteaed. Neis piirkondades on kasutajaid rohkem, õppurid ja õpetajad vajavad erinevaid teavikuid ja teenuseid.

Raplamaa keskmine ringlus on 0,6. Siinjuures torkab silma, et suurematel raamatukogudel on see oluliselt parem kui väikestel harukogudel. Selle põhjuseks ongi elanike vähenemine ja vananemine ning töökohtade ja teenuste kadumine piirkonnast. Kui inimesed peavad tööl ja koolis käima kaugemal suuremas keskses, siis kasutavad nad raamatukogu samuti pigem seal. Kogude suuruse tasakaalu viimine elanike arvuga pole kerge, töötaja tahab kindel olla, et väikeses piirkonnas väikese komplekteerimissummaga arvestades kogu liiga “õhukeseks” ei jää. Kehtna valla raamatukogudes (6 raamatukogu) on ringlus 0,4, Kohila vallas (2 raamatukogu) 0,86, Märjamaa vallas (8 raamatukogu) 0,61 ja Rapla vallas (12 raamatukogu) samuti 0,61.

Kogude kasutatavust aitavad parandada ja küllastajatele tutvustada teavikute näitused, raamatuväljapanekud, erinevad üritused ja (kirjanduslikud) kokkusaamised nii raamatukogus kui veebis. Aruandeaastal korraldati Raplamaa raamatukogudes 423 näitust ja väljapanekut ning 697 eriilmelist üritust. Näiteks oli Märjamaa raamatukogus raamatunäitus unustatud, kuid lugemist väärivatest teavikutest „Valik raamatuid sarjast „Postimehe Raamat“, mis tekitas lugejates huvi nende raamatute vastu ning neid laenutati taas.

4.3 Raamatukogu komplekteerimine (trükis, e-raamat, audioraamat): analüüs ja hinnang

Aruandeaastal osteti Raplamaa raamatukogudesse 11 462 eksemplari raamatuid, muul moel lisandus 2213 eksemplari (sh. 1623 Märjamaa vallas Sipa harukogu likvideerimisest). Audio- ja e-raamatuid maakonda ei hangitud. Raamatute ostuks kulus 178 612 eurot, keskmine raamatu hind oli 15,58 eurot. Iga elaniku kohta lisandus 0,34 raamatut. Võrreldes eelmise aastaga vähenes ostetud raamatute arv ligi 3000 eksemplari võrra, põhjuseks eelarve vähenemine ja raamatute kallinemine. Raamatute hinna tõus teeb raamatukogutöötajatele muret, uusi raamatuid suudetakse hankida vähem. Soodusmüükidelt hangitakse raamatuid väga valikuliselt, ainult siis, kui hind tõesti madalam on. Samuti saab RVLi teel välja laenutada vaid neid raamatuid, millele oma kogus järjekorda ei ole. Märjamaa raamatukogu aruandes tuuakse välja: “Üldjuhul ostetakse üks eksemplar. Reserveeringute järjekorra alusel soetati mitmel korral ilukirjanduslikele väljaannetele lisaeksemplare, et vähendada lugejatele ooteaega. Järjekordi loetavatele uudisteosteile aitavad lühendada ka harukogudest laenatud teavikud, kui seal on lugejanõudlus vaibunud.”

Enamuse lisandunud raamatutest moodustavad ilu- ja lastekirjandus, ka laenutustest moodustab ilu- ja lastekirjandus 71,24%. Võõrkeelseid raamatuid lisandus kogudesse 207 eksemplari, neist 153 ingliskeelsed. Kogudest kustutati 664 võõrkeelset raamatut, neist 242 ingliskeelsed.

2025. aastal osteti maakonna raamatukogudesse eesti kirjanike teostest kõige suuremas eksemplaarsuses raamatuid “Fred Jüssi ja inimesed tema ümber” 25 eks ja I. Hargla “Apteeker Melchior ja nõiutud kabel” 22 eksemplari. Jätkuvalt huvitavad lugejaid “Minu...”-sarja reisiraamatud ja maakonnaga seotud autorite looming. Välisautorite loomingust on meie lugejate poolt väga hästi vastu võetud Tänapäeva kirjastuse punane sari, Varraku ajaviiteromaanid ja Põhjamaade krimisarjad. Suurimas eksemplaarsuses lisandus V. Perrini ja Jørn Lier Horsti teoseid. Lastekirjanduse osas on lemmikud I. Tomusk, J. Vaiksoo ja J. Aru “Osava aju” raamat. Laenutuste edetabelit juhib konkurentsilt V. Perrin, tema teosed on

suuremates kogudes ka mitmes eksemplaris. Eesti autoritest on tabeli tipus U. Vadi “Kuu teine pool”, L. Luugi “Ööema”, K. Ehini “Südametammide taga” ja ikka veel S. Mikseri “Vareda”.

Väga oluline on kogudest kustutada vanu/mittevajalikke teavikuid, see peab olema pidev protsess. Kasutatav tarkvara aitab välja otsida teavikud, mida pole pikemat aega loetud, sellest on otsustamisel kindlasti abi.

4.4 Perioodika komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Perioodikaväljaanded on tellitud kõigisse maakonna raamatukogudesse. Ostetud nimetuste hulk väheneb vaatamata kulude suurenemisele, ajakirjandus kallineb, mitmed paberväljaanded on lõpetanud ilmumise. Raamatukogudesse on tellitud kultuuriväljaandeid arvestusega, et vallas oleks kättesaadav vähemalt üks komplekt kultuuriperioodikat, iga harukogu ostab väljaanded vastavalt oma kasutajate huvile. Riigi raha kulus kultuuriperioodika tellimisele 1339 eurot, valla eelarvest osteti kultuuriväljaanded Märjamaa ja Kehtna vallas. Raamatukogudesse osteti lastekirjanduse almanahhi Nukits, samuti ajakirja Raamatukogu ja ERÜ aastaraamatut. Ajakirjandusväljaandeid lisandus maakonna kogudesse ka annetuse teel. Kokku lisandus Raplamaa raamatukogudesse 537 aastakomplekti ajakirju, ajakirjandusväljaandeid telliti 48848 euro eest.

Digiväljaannete vastu pole huvi kuigi suur. Märjamaa raamatukogu toob välja: “Digiväljaanded olid ostetud Märjamaa Valla Raamatukogul (Postimees, Äripäev, Imeline Teadus, Imeline Ajalugu) ja Kivi-Vigala haruraamatukogul (Postimees), kuid lugejad eelistavad siiski paberväljaandeid. Põhilisteks perioodika kohapeal lugejateks ja koju laenutajateks on endiselt eakam lugeja. Haruraamatukogudes ostetakse digiväljaandeid väga vähe. Raamatukoguhoidjate hinnangul puudub nende väljaannete jaoks kohapealne nõudlus, eelistatakse paberlehti.” Sama tuuakse välja teisteski aruannetes - huvilised on juurdepääsud ise hankinud ja raamatukogus kasutatakse paberväljaandeid. Kindel kasutaja on Äripäeval, mis ilmub vaid e-variandis ja vahel otsitakse artikleid, mida paberväljaandes ei ole.

Perioodikaväljaannete kasutamise edetabelit juhivad traditsiooniliselt käsitööajakirjad ja naisteajakirjad, lasteajakirjadest Täheke ja oma lugeja on annetusena lisanduval ajakirjal Kaitse Kodu. Kultuuriväljaannetest on jätkuvalt populaarne Loomingu Raamatukogu, osa kultuuriajakirjandusest on veebis tasuta kättesaadav.

4.5 Muude väljaannete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Rapla maakonna kogudesse komplekteeritakse vähesel määral auviseid, digitaalteavikuid, lauamänge jm. Kõigis raamatukogudes pole kohapeal mugavat võimalust seda laadi teavikuid kasutada ja huvilise jaoks on sel juhul lihtsam kasutada isiklikke nutiseadmeid jm võimalusi (nt voogedastus). Raplamaa kogudesse lisandus aruandeaastal 7 auvist ja 54 muud teavikut.

Kehtna raamatukogu märgib, et kogu ei kasva, vaid on pigem kahanev ja korrastatav – rõhk on vananenud kandjate eemaldamisel. Väike laenutuste arv viitab muutunud tarbimisharjumustele. Teenus on olemas, kuid kasutus on madal ning komplekteerimine minimaalne. Küll aga toob Kehtna valla aruanne välja, et ühes haruraamatukogus on kasutusel 3D-pliiatsid, mida rakendatakse noortele suunatud loovtegevustes. Pliiatseid on võimalik ka koju laenutada. Lelle ja Kehtna raamatukogus on hoiul mitmekesine lauamängude kogu. Lauamänge kasutatakse aktiivselt nii rahvamaja korraldatavatel mänguõhtutel kui ka igapäevaselt raamatukogus kohapeal.

Kohila valla keskkogus kasvas videomängude kohapealne kasutus: aasta jooksul kasutati kohapeal digitaalteavikuid 262 korral (2024. aastal 219 korral), mis näitab teenuse jätkuvat populaarsust noorte seas. Keeleõppeks mõeldud helisalvestisi laenutati 38 korral, mis kinnitab huvi iseseisva õppimise võimaluste vastu. Videoid laenutati koju 30 korral ning lisaks vaadati neid raamatukogus kohapeal 16 korral.

Rapla Keskraamatukokku osteti lauamänge, puslesid ja puuteraamatuid. Kasutajad on harjunud neid koju laenutama, ka kooli- ja lasteaiaõpetajad laenutavad mängu õppetegevuseks. Palju kasutamist leiavad mängud jm. esemed väikelaste mängutoas kohapeal. E-raamatuid ei komplekteeritud, üleriigiline e-väljaannete laenutuskeskkond MIRKO pakub kõigile Eesti elanikele võimalust laenutada tasuta e-raamatuid ja audioraamatuid, tagades ligipääsu digitaalsele lugemisvarale ka ilma kohaliku kogu täiendamiseta.

4.6 Esemete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Esemeid hangitakse Raplamaa raamatukogudesse vähe. Raamatukogutöötajate kogemus näitab, et selle teenuseliigi vastu on huvi nii väike, et pingelisest komplekteerimiseelarvest esemeid pigem ei hangita.

Kohila valla raamatukogu pakub võimalust laenutada erinevaid spordivahendeid ja õuemänge koju. Lisaks saab koju laenutada kaasaskantavat vinüülplaadimängijat. Esemete laenutused kasvasid. Esemeid laenutati 29 korral (eelmisel aastal 15). 2025. aastal uusi esemeid juurde ei komplekteeritud.

Rapla keskraamatukokku lisanduvad esemed on enamasti mänguasjad, 2025. aastal ühtegi uut mänguasja ei ostetud.

4.7 Annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Annetuse osakaal lisandunud teavikute hulgas märkimisväärne ei ole, sel moel saabunud teavikud on pigem juhuslikku laadi. Kehtna valla raamatukogudes oli aruandeaastal annetuste osakaal 0,3%, Kohila vallas 6%, Rapla vallas 4%. Erandlikult moodustas Märjamaa vallas muul moel juurdetulek 31% üldisest - Sipa haruraamatukogu likvideerimisel võeti suur hulk raamatutest arvele valla teistes raamatukogudes.

4.8 Inventuurid ja mahakandmised

Kohila, Märjamaa ja Rapla valla raamatukogudes aruandeaastal inventuure ei tehtud. Kehtna vallas tehti inventuuri Inglise harukogus.

Kõigist maakonna raamatukogudest kustutati lagunenuid, aegunud ja üleliigseid raamatuid, perioodikaväljaandeid ja muid teavikuid. Märjamaa vallas suletud Sipa harukogu fondi jääk kanti maha ja viidi Hoiuraamatukokku. Raplamaa raamatukogudest kustutati aruandeaastal 934 aastakomplekti ajakirju, 28 803 eksemplari raamatuid, 288 auvist, lisaks muid teavikuid. Vaatamata sellele, et inimesed kipuvad pahameelt avaldama raamatute mahakandmise suhtes, tuleb seda teha. Kindlasti ruumipuuduse tõttu, aga peamine põhjus on kogude kaasajastamise vajadus ja kasutajate jaoks parema ülevaate võimaldamine. Igapäevatöö näitab, et huvi vanema kirjanduse vastu pole suur, kui koolikirjandus välja jätta, siis huvitub kasutaja uuematest väljaannetest. Ringluse näitaja on mahakandmisel toeks.

5 Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

5.1 Lugejaküsitlused

Märjamaa vallas seoses Sipa mõisahoone ja seal asuvate Märjamaa valla asutuste, sh Sipa haruraamatukogu sulgemisega, viidi 2025. aastal läbi küsitlus Sipa piirkonna (Kohatu, Loodna, Mõraste, Männiku, Sipa ja Vilta küla) elanikele Sipa haruraamatukogu kasutamise kohta. Küsitlusega sooviti välja selgitada elanike eelistused ja võimalused raamatukoguteenuste kasutamiseks Sipa haruraamatukogu sulgemise järgselt. Küsitlusele oli võimalik vastata nii paberkanjal kui ka veebi vahendusel. Kahjuks oli vastanuid ainult 30, mis on Sipa haruraamatukogu teeninduspiirkonna elanike arvu kohta (2025. aastal 413 elanikku) väga väike osa. Sipa haruraamatukogus oli 2024. aastal lugejaid 62.

Vastuste põhjal selgus, et raamatukoguteenuste kasutamist jätkatakse lähikonda jäävates teistes valla raamatukogudes ja naabervalla Kullamaa raamatukogus. Eelistatakse kasutada Märjamaa raamatukogu, kus saab ette tellida lugemisvara ka raamatukappi. Raamatukapist saab raamatud kätte endale sobival ajal seitsme päeva jooksul pärast tellimuse vastuvõtmist ja selline võimalus sobib väga hästi kaugemate piirkondade lugejatele. Samuti on võimalik kasutada MIRKO teenuseid, kus kuller saab raamatud tuua tellijale koju kätte või lähimasse pakiautomaati. Enamus vastanutest ei pidanud vajalikuks koduteenuse kasutamist.

5.2 Üleriigilise rahulolu-uuringu tulemused

Laekunud vastuseid oli maakonna peale kokku 603. Hinnangute summa oli kokku 5893.

Rahulolu indeks oli 9,77.

Üldine rahulolu Rapla maakonnas oli kõrge. Peamiselt oli välja toodud teenindusega seotud rahulolu. Teeninduskorralduse koha pealt märgitakse ära, et teenindus on kiire, lahke ja meeldiv. RVL-teenindus on kiire. Hinnatakse raamatukapi teenust, mis võimaldab raamatuid ette tellida ja igal ajal kätte saada olenemata raamatukogu lahtiolekuaegadest; teenindus on mugavaks tehtud, võimalus veebis reserveerida ja laenutuskappi tellida on suurepärase. Ollakse rahul näituste ja üritustega, pangateenuste ja IT-nõustamise abiga. Raamatukoguhoidjat kiidetakse - nad on sõbralikud, lahked, viisakad, asjatundlikud töötajad ning oskavad hästi soovitada kirjandust. Keskkond on vaikne, rahulik, soe, valge, puhas. Ruumid on hubased ja loovad meeldiva külastuse kogemuse. Enamjaolt ollakse rahul raamatute valikuga, vajalikud raamatud saadakse kiirelt kätte. Tihti öeldi, et ei vaja muutust, kõik toimib.

Mis võiks aga olla teisiti? Haruraamatukogudes toodi esile, et raamatukogu võiks kauem lahti olla. Teeniduskorralduse poole pealt toodi välja multikate vaatamise võimalust, iseteenidusvõimalust. Paaris haruraamatukogus sooviti ka laupäevast lahtiolekuaega. Keskkonna poole pealt toodi mõnes paigas välja hoonete kaasajastamise või raamatukoguruumide suurendamise vajadust. Mõned inimesed tundsid puudust kohvikust või lihtsalt kohvi/tee joomisest raamatukogus, suuremast lastealast, tunti muret puuduliku ligipääsu üle invaliididele. Mõni tõi välja, et võiks olla rohkem raamatuid, et raamatute järjekorrad on liiga pikad. Sooviti et oleks rohkem ingliskeelset kirjandust ja erialast kirjandust (juhtimine, psühholoogia jms), kuid on mõistetav, et väiksemates raamatukogudes poleks nende ehk nii palju soovijaid, et see ennast ära tasuks.

Märkimisväärne osa vastajatest oli kõigega rahul ega soovinud mingeid muutusi. Esines ka vastuseid nagu "Ei oska öelda" või "Kõik on sobiv", mis samuti viitavad üldisele rahulolule. Samuti rõhutati, et raamatukogu ei tohi külast ära kaduda, nende säilimine on vajalik. Raamatukogude kodulähedus on oluline.

Kohila vallas oli vastajate arv väike, seetõttu ei saanud tulemusi statistiliselt üldisele hindamisele arvesse võtta.

5.3 Raamatukogu kasutamine ja teenused

5.3.1 Avalikule teabele ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse elektroonilistele teenustele juurdepääs

Keskraamatukogusse hangiti 2025. aasta lõpul AIPi jaoks arvuteid, kasutusele võetakse need 2026. aastal. Teistes valdades uusi AIPi arvuteid hangitud ei ole.

Maakonna kõikides raamatukogudes on vabaks kasutamiseks internetiühendusega arvutid. Kasutajate jaoks on kokku 63 arvutit. Rapla maakonnas kasutati avalikke arvuteid kokku 7586 korral. Kõikides raamatukogudes on olemas avalik tasuta WIFI võrk.

Valdavalt kasutati arvuteid erinevateks e-teenusteks, digiallkirjastamiseks, e-ankeetide täitmiseks, e-kooli külastamiseks, pangakaardi aktiveerimiseks, infootsinguks, uudiste lugemiseks, tekstitötluseks, väljatrükkideks jne. Väga palju kasutati printimisteenust (piletid, dokumendid, õppematerjalid jmt). Arvuteid kasutavad enamasti täiskasvanud, s.o. põhiliselt eakamad inimesed, kellel kodus arvuti ja internetivõimalus puudub. Vajadusel abistatakse ja õpetatakse e-teenuseid kasutama. Endiselt on murekohaks inimeste, eriti vanemaealiste nõrk digipädevus, mis nõuab igapäevast klientide juhendamist. Endiselt vajatakse raamatukogutöötaja juhendamist e-teenuste kasutamisel, ka tekstitötlusel. E-teenuste pidev

kasv eeldab nii ajakohaseid arvuteid kui töötajate kompetentsust. Kuna riigiteenused on viidud e-keskkondadesse, peaks raamatukogudele olema ka riigipoolne toetus kaasaegsete arvutite soetamiseks.

Laste hulgas on AIPi populaarsus tugevalt langenud, sest nutitelefonid on selle osa üle võtnud.

Märjamaa vallas on murekohaks endiselt IT-alane tugiteenus.

5.3.2 Muudatused ja uuendused teeninduskorralduses ning teenustes, sh e-teenustes

Kohila Raamatukogus muutusid alates 2. maist raamatukogu lahtiolekuajad.

Kohila raamatukogu korraldas 14. oktoobrist kuni 15. detsembrini Kohila vallamajas raamatukogu pop-up laenutuspunkti. Vallamaja fuajeesse oli paigutatud väike raamaturiiul, kust sai teoseid koju laenutada. Laenutamist korraldas vallamaja sekretär. Perioodi jooksul laenutati laenutuspunktist 15 raamatut kuue lugeja poolt. Eesmärk oli tähistada ja tutvustada Kohila raamatukogu 100. juubeliaasta ettevõtmisi. Sümbolsest oli ettevõtmine seotud ka ajaloo – endises Kohila vallamajas alustas raamatukogu oma tegevust sada aastat tagasi.

Kehtna vallas vähendati Eidapere haruraamatukogus töökoormust 0,75 ametikohale. Teenusena lisandusid laenutuskastid kõigi raamatukogude juurde.

Märjamaa Vallavalitsuse üldkorraldusega 1.10.2025 nr2-1.4/25 kehtestati alates 1. oktoobrist 2025. aastal Märjamaa Valla Raamatukogu uus tasuliste teenuste hinnakiri.

Rapla vallas Alu haruraamatukogus teenindatakse septembrist lugejaid viiel tööpäeval. Raamatukogu ei avatud laupäeviti lugejate vähesuse tõttu. Purku haruraamatukogus vähendati septembrist lahtioleku aega kolmele päevale nädalas.

5.3.3 Lugejad

Vald	Lugejad 2024	Lugejad 2025	Muutus (+/-)
Kehtna	1569	1508	-61
Kohila	2210	2258	+48
Märjamaa	2726	2531	-195
Rapla	4469	4575	+106
KOKKU	10 974	10 872	-102

Maakonnas kokku on lugejate arv vähenenud 106 inimese võrra. Hölve maakonnas on 32,15%. Lugejate üldise vähenemise üheks põhjuseks võib olla valdade elanikkonna vähenemine. Kuid on piirkondi, kus lugejate arv tõuseb. Näiteks Kohila vallas on lugejate arvu tõus kooskõlas valla üldise arenguga – Kohila on kasvav vald, igal aastal lisandub uusi elanikke. Uute perede lisandumine tähendab ka suuremat potentsiaalset huvi raamatukogu teenuste vastu.

Rapla valla lugejate arvu tõusu võib seletada sellega, et 2024. aastal oli keskraamatukogu töö remondi tõttu pikalt häiritud ja lugejate arv vähenes.

5.3.4 Külastused

Vald	Külastused 2024	Külastused 2025	Muutus (+-)
Kehtna	26 589	25 756	-833
Kohila	35 119	32 620	-2499
Märjamaa	43 044	41 793	-1251
Rapla	63 883	63 836	-47
KOKKU	168 635	164 005	-4630

Külastusi elaniku kohta Rapla maakonnas on 4,85.

Esmapilgul näitab statistika külastuste vähenemist. Samas on viimastel aastatel muudetud raamatukogude statistika arvestamise põhimõtteid, mistõttu ei ole andmed aastate lõikes täielikult võrreldavad. Varasemalt oleme külastuste koguarvu võtnud RIKSi aruandest, kus kajastusid lisaks füüsilistele külastustele ka RIKSWEBi kasutajate külastused. Seega neid arve hetkel võrrelda ei saa.

5.3.5 Laenutused

Vald	Laenutused 2024	Laenutused 2025	Muutus (+-)
Kehtna	33 931	34 585	+654
Kohila	51 086	52 617	+1531
Märjamaa	66 219	64 938	-1281
Rapla	103 894	105 122	+1226
KOKKU	255 130	257 262	2132

Laenutuste arv elaniku kohta maakonnas oli 7,61. Laenamissagedus oli 23,66.

Laenutuste arv on Kehtna, Kohila, Rapla raamatukogudes tõusnud, Märjamaa vallas on laenutused vähenenud. Märjamaa valla aruandes seostavad raamatukoguhoidjad laenutuste vähenemist haruraamatukogudes eelkõige eakamate lugejatega, kelle tervislik seisund ei võimalda enam endises hulgas raamatuid lugeda.

Ilu- ja lastekirjandust laenutati kokku 171 233 teavikut, mis on 71,24% kogu laenutustest. Ajakirju ja ajalehti laenutati kokku 26 194, mis on 10,9% kogu laenutustest.

Laenutuste kasv tõusis hoolimata külastuste üldisest vähenemisest. See viitab sihipärasematele külastustele, külastatakse harvem, kuid raamatuid laenutatakse korraga rohkem. Trükiste kallinemine on viimastel aastatel olnud märgatav ning see suunab inimesi üha enam kasutama raamatukogude võimalusi, selle asemel, et soetada raamatuid isiklikku kogusse. Raamatukogu pakub tasuta ja mitmekesisist ligipääsu nii ilu- kui ka aimekirjandusele.

5.3.6 MIRKO teenus

Rapla Keskraamatukogu on liitunud üleriigilise MIRKO teenusega selle avamisest peale. 2024. aastal liitusid teiste valdade keskkogud. 2025. aastal liitusid teenusega Kehtna vallast Valtu ja Järvakandi haruraamatukogud.

Laenutusi maakonnas oli aruandeaastal 792, mis on võrreldes eelmise aastaga 137 võrra rohkem (2024. aastal - 655).

Kahjuks on nii Raplas kui Märjamaal pikaajaliselt tagastamata MIRKO tellimusi, mis teeb murelikuks ja tekitab küsimusi, kas neid raamatuid üldse tagastatakse.

5.3.7 Ülevaade RVL teenusest

Vald	RVL sisse	RVL välja
Kehtna	592	209
Kohila	565	443
Märjamaa	735	590
Rapla	722	1439
KOKKU	2614	2681

Rapla Keskraamatukogu on RVL-i partneriks maakonna teistele raamatukogudele, samuti vajadusel ja võimalusel ka väljaspoole Raplamaad. Rapla Keskraamatukogu korraldas 2025.

aasta jooksul 8 RVL-i ringi, mis hõlmab 8 Rapla Keskraamatukogu harukogu (Alu, Hagudi, Juuru, Kaiu, Kodila, Kuimetsa, Järlepa, Vahastu), 2 Kohila valla (Kohila ja Hageri) raamatukogu ning 1 Märjamaa valla (Varbola) raamatukogu. RVL-i sõitude ajal on vajadusel raamatukogusid ka nõustatud. RVL-laenutamist teostatakse kõige enam maakondlikel seminaridel, kus raamatukoguhoidjad kokku saavad. Samuti kasutatakse RVL-teenust sageli koolikirjanduse tellimiseks.

Maakonna piires RVL-iga sisse tulnud teavikute laenutusi oli 2614 (2024. aastal - 2937), RVL-välja laenutusi oli 2681 (2024. aastal - 2927). RVL-laenutuste arv on natuke vähenenud.

Valdade piires ASL-iga toimunud teavikute laenutuste arv kokku oli 8606. Vallasiseselt, sama struktuuriüksuse piires käib suurem raamatute vahetus. Kuna väiksematesse kogudesse ei ole võimalik komplekteerida kõiki soovitud raamatuid, siis ASL-i teel tehtavad laenutused on väga suureks abiks kohaliku lugeja paremaks teenindamiseks. Lugejad on teadlikud sellise teenuse võimalusest ja seda kasutatakse aktiivselt.

Märjamaa valla aruandest: “Vallasisene laenutamise teenuse teostamine ei erine kuidagi vallavälisest, sest tööd teenuse osutamisel tehakse ühtemoodi. Valla raamatukogud asuvad üksteisest kaugel ja raamatute vahendamiseks tuleb sõita raamatukoguhoidjatel ise raamatukokku kohale või leida keegi usaldusväärne isik, kes toob või viib raamatuid.”

Väljastpoolt maakonna piire RVL-teenuse kasutamine on aasta-aastalt vähenenud. Ilmselt on mõju avaldanud MIRKO.

5.3.8 Infopäringud

Vald	Päringud 2024	Päringud 2025	Muutus (+/-)
Kehtna	600	726	+126
Kohila	644	515	-129
Märjamaa	1861	1856	-5
Rapla	1808	1407	-401
KOKKU	4913	4504	-409

Päringute arv maakonnas on vähenenud 8%. Üheks põhjuseks võib olla, et inimesed kasutavad info otsimiseks üha enam internetiotsingut ja tehisintellektil põhinevaid lahendusi. Sellest hoolimata jääb raamatukogu roll oluliseks eelkõige usaldusväärsete allikate leidmisel.

Kehtna vallas ainukesena on päringute arv suurenenud. Kehtna valla aruandest: “Infopäringute arv kasvas märkimisväärselt (u viiendiku võrra). See viitab raamatukogu kasvavale rollile info- ja diginõustajana, suuremale vajadusele abi järele digiteenustes ja avaliku info leidmisel, personali pädevuse ja usaldusväärsuse suurenemisele kasutajate silmis. Kuigi külastuste koguarv veidi langes, näitab päringute kasv, et teenuste sisuline kasutus ja nõustamisvajadus on tõusuteel. Infopäringud võib laias laastus jagada kaheks: igapäevaeluga seotud päringud ning ajaloo- ja bibliograafilised päringud. Päringute teemad on väga mitmekesised. Kokkuvõttes on infopäringud laiahaardelised ning ulatuvad nii igapäevastest praktilistest küsimustest kuni süvitsiminevate ajaloo- ja kultuuriteemadeni.”

Tavaliselt esitati päringud kohapeal raamatukogus, harvem telefoni või e-kirja teel ja veebilehe kaudu, Valdav osa päringutest olid teemapäringud, näiteks kunsti mõju lapse arengule, ufod, rahvuslikud ehted, filigraan metallikunstis, kartulikasvatus, sepised, loovkirjutamine, vesivõimlemine, taimedega trükkimine, piirkondlikud kirikindad, eesti rahvuslikud ornamendid, kividele maalimine, peielaua kombid, õhk ja vesi, lõunamaaloomad, manipulatsioon, õpiraskutega seotud kirjandus, Vana-Egiptuse ajalugu, näiteid erinevatest kirjandusžanritest, naismaletajad-maailmameistrid jpm. Oli vaja otsida ka inglise keelde tõlgitud laulusõnade järgi eestikeelset originaali. Faktipäringud olid enamasti olmelised: bussi/rongiajad, ürituste toimumiskohad ja piletiinfo, asutuste aadressid, lahtiolekuajad jmt. Päringud olid seotud ka riiklike maksude ja teenuste muudatustega, PRIA ja teiste asutuste teenuste kasutamisega ning avaliku info leidmisega või paluti lihtsalt abi vajaliku info leidmisel seoses päevakorras olevate teemadega.

Koduloolise sisuga päringute puhul olid teemadeks erinevate hoonete ajalugu, metsavendlus, Pahkla raketibaas, Rapla luisukivi, fotod ja artiklid isikute kohta kohalikes ajalehtedes jne.

Kojulaenutuses esitatavad teemapäringud tehakse mingi konkreetse koolitöö tarvis, praktilise tegevuse pärast või huvi põhjusel. Suur osakaal on bibliograafilistel päringutel, sest tihti küsitakse ilukirjanduslike raamatute osade järgnevust.

5.3.9 Virtuaalüritused, -koolitused ja -näitused

Rapla raamatukogus taastati Ermi Littoveri ekliibriste virtuaalnäitus keskraamatukogu veebilehel. Kodulehel olevate kodulooliste virtuaalnäituste üle statistikat ei peeta. Facebookis korraldati raamatukogupäevade ajal lugejamäng “Minu koduraamatukogu vanim raamat”. Osalejate vahel loositi välja raamatukogu logoga kott. Lastele mõeldud viktoriini “Netikirjariin” viiakse läbi virtuaalse võistlusena veebipõhiselt.

Kehtna raamatukogus koostati virtuaalkoolitus laenutuskasti kasutamiseks: <https://www.youtube.com/watch?v=OgFV-BxyxXQ>. Video on järeleavaatav (212 vaatamist) ja sihtrühmaks on kõik huvilised.

5.3.10 Tasulised teenused

- Printimine, paljundamine
- Ruumirent
- Üritused
- Materjalikulu (eripaber)
- Muu (nimetada): lamineerimine, skaneerimine, esitlustehnika kasutamine

5.4 Laste- ja noorteteenindus

Laste- ja noorteteenindus loob aluse elukestvalem lugemisharjumusele: laps, kes harjub raamatukogus käima juba varases eas, on suurema tõenäosusega aktiivne kasutaja ka hilisemas eas. Seetõttu pööratakse maakonna raamatukogudes laste- ja noortekirjanduse komplekteerimisele, ürituste ja teematundide korraldamisele, klubilistele tegevustele ning koostööle lasteasutustega suurt tähelepanu.

Lapsed ja noored külastavad raamatukogu stabiilselt. Maakonnas elavad vahetusõpilased kasutavad raamatukogu teenuseid. Nad laenutavad nii lihtsamat eestikeelset kirjandust kui ka inglisekeelset raamatut. Lastele suunatud üritusi korraldavad vähemal või suuremal määral kõik Rapla maakonna raamatukogud. Suurem osa neist osaleb Rapla keskraamatukogu poolt korraldatud maakondlikel üritustel, nagu Netikirjariin, Ettelugemisvõistlus, Kirjanduslik viktoriin, Suvelugemine. Tehakse koostööd piirkonna koolide ja lasteaedadega, kohalike noortetubadega, kohalike Rahvamajade ja MTÜ-dega.

Vald	Lug-d 2024	Lug-d 2025	Muutus (+/-)	Külast-d 2024	Külast-d 2025	Muutus (+/-)	Laenut 2024	Laenut 2025	Muutus (+/-)
Kehtna	527	472	-55	10342	9279	-1036	5297	4212	-1085
Kohila	853	845	-8	13868	13438	-430	11149	10536	-613
Märjamaa	867	815	-52	11723	11651	-72	10360	9906	-454
Rapla	1335	1331	-4	20061	19343	-718	12783	13424	+641
Kokku	3582	3463	-119	55994	53711	-2283	39589	38078	-1511

Aruandeperioodil on nelja valla koondnäitajates täheldatav mõõdukas langustrend nii lugejate, külastuste kui ka laenutuste osas.

Lugejate koguarv vähenes maakonnas 3,3%. Kõige suurem suhteline langus toimus Kehtnas. Rapla ja Kohila valdades püsis lugejate arv praktiliselt samana.

Külastuste koguarv vähenes maakonnas 4,1%. Kõige stabiilsem külastuste näitaja oli Märjamaal, kus langus jäi alla ühe protsendi. Märkimisväärselt langes külastuste arv Kehtna vallas.

Laenutuste koguarv vähenes maakonnas 3,8%. Positiivne areng ilmnes Rapla vallas, kus laenutuste arv kasvas 5% võrra, hoolimata lugejate arvu väikesest vähenemisest. See viitab olemasolevate kasutajate aktiivsemale laenutuskäitumisele. Kogu maakonna laenutuste hulgast oli laenutusi lastele 22,4%.

Maakonnaüleselt on näha kõigis näitajates väikest, 3–4% suurusjärgus langust. Suurimad kõikumised esinesid Kehtna vallas, kus kõik näitajad langesid märkimisväärselt. Rapla valla positiivne laenutuste kasv viitab tõhusale kogude arendamisele, heale teenuste kättesaadavusele ja sihtrühmade aktiivsemale kaasamisele. Languse võimalikud põhjused võivad olla nii rahvastiku vähenemine või vanuseline struktuurimuutus, digisisu ja e-teenuste kasutamise kasv, muutused koostöös koolide või lasteaedadega, kasutajate ajakasutuse muutused. Kokkuvõttes võib hinnata, et kuigi näitajad on kerges languses, ei ole muutused suured ning mitmes vallas on näitajad püsinud stabiilsena.

5.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Aruandeaastal järgiti maakonna raamatukogudes ühiseid komplekteerimispõhimõtteid, lähtudes Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitudest, Rapla Keskraamatukogu soovitudest, haridusametuste soovitusliku kirjanduse nimekirjast ning laste ja noorte huvidest. Tähelepanu pöörati nii koolide õppekava toetamisele, lasteraamatute auhinnatud ja soovituslikele valikutele kui ka populaarsete ajakirjade ja mängude hankimisele.

Raamatukogudes oli oluline koostöö kohalike koolide ja lasteaedadega, et tagada kohustusliku kirjanduse kättesaadavus ja selgitada välja laste ning õpetajate vajadused. Kooliprogrammi soovituslik kirjandus valiti koostöös õpetajate ja koolidega.

Raamatute valikul lähtuti laste vanusest, autorite tuntusest, kirjandusauhindade nominatsioonidest ja tagasisidest. Komplekteeriti uuemat eesti ja tõlkekirjandust kui ka

auhinnatud ja soovituslikke laste- ja noorteraamatuid (nt Nukitsa konkursile pääsenud teosed, Hea Lasteraamat ja Hea Noorteraamat, Paabeli torn).

Harukogude rahalised piirangud tingisid, et kõiki soovitud teoseid ei olnud võimalik kohe soetada; eelistati aga olulisi koolide õppekava toetavaid teoseid. Puuduoleva kattis RVL-teenus.

Rapla Keskraamatukogus telliti 249 lasteraamatu nimetust, mis on 32,15% vähem kui eelmisel aastal, ja 318 eksemplari, mis on 41,33% vähem. Vähenev vajadus oli tingitud eelmisel aastal tehtud suuremast komplekteerimisest ning 2025. aastal ilmunud raamatute väiksemast hulgast. Märjamaa vallas telliti 309 nimetust ja 327 eksemplari, moodustades 15,8% komplekteeritud ilukirjandusest. Kohila vallas moodustas laste- ja noortekirjandus 29% komplekteeritud ilukirjandusest.

Rapla keskraamatukokku soetati mangasid, animajoonistamise raamatuid ning 26 lauamängu ja puslet, mida kasutatakse aktiivselt nii lasteüritustel kui laenutamiseks kodusse.

Soetati arekeelseid ehk lihtsa keele raamatuid ja populaarseid väikelaste sarju “Aga miks?”, “Uuri ja avasta” ning “Otsi ja uudista”.

Kõik raamatukogud kasutasid RVL-teenust, et tagada piirkonna lastele parim teenindus, eriti koolide soovitusliku kirjanduse hankimisel.

Mõningal määral mõjutas vähenenud tellimist rahaliste ressursside vähesus. Üldpilt näitab, et maakonna raamatukogude laste- ja noortekirjanduse teenus on jätkuvalt mitmekesine, hästi korraldatud ja vastab sihtrühma vajadustele.

5.4.2 Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamine, arendamine ja üritused

Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamine ning lugemishuvide arendamine Rapla, Kehtna, Märjamaa ja Kohila valdade raamatukogudes on olnud mitmekesine, järjepidev ja tugevalt koostööpõhine tegevus, mis ühendab raamatukogud, haridusasutused ning kogukonna.

Peamised teemad ja olulised tegevused kõigis neljas vallas on olnud lugemisprogrammide korraldamine, kirjanikega kohtumised, temaatilised raamatukogutunnid ja loovad võistlused/viktoriinid. Tähtsustati eesti kirjanduse ja autorite tutvustamist ning kultuuritähapäevade ja keelepäeva tähistamist - näiteks emakeelepäev, mis toetab laste keeleoskust ja lugemisharjumust.

Olulisemateks sündmusteks on Suvelugemise programm Rapla, Kehtna, Märjamaa ja Kohila valdades, mis toetavad laste lugemishuvi ka koolivaheajal, pakkudes valikuvabadust ja

teemasid eri vanuserühmadele. Parimatele osalejatele korraldatakse tänuüritusi, kus esinevad erinevad kirjanikud ja muud esinejad. 2025. aastal osalesid Rapla ja Kohila valdade parimad suvelugejad ühisel tänupeol. Lastele esinesid Mika Keränen ja Contra ning trummietendust pakkus perekond Kirss. Märjamaa ja Kehtna korraldasid tänupeod eraldi. Lugemisharjumuste ja kirjaoskuse arendamine on oluline varases eas, et toetada laste positiivset ja püsivat suhet raamatuga.

Aktiivne kirjanike kaasamine annab lastele ja noortele võimaluse kogeda lugemiselamust vahetult ja mõista autorite tööd ja saada inspiratsiooni. Kohtunud on tuntud kirjanikega nagu Mika Keränen, Contra, Hugo Vaher, Kätlin Vainola ja teised. Rapla vallas käis gümnaasiumiõpilastega kohtumas kirjanik, ajakirjanik ja sisulooja Heelia Sillamaa, kellega kohtumine pakkus gümnasistidele suurt huvi. Kultuurilise teadlikkuse ja loovuse suurendamine läbi kirjanikega kohtumiste, rahvakalendritähtpäevade tähistamise ja loovtööde toetavad noorte eneseväljendust ja kriitilist mõtlemist.

Kohilas korraldati omaloominguline jutuvõistlus „Tuleviku raamatukogu“. Suur osa maakonna raamatukogudest osales maakondlikel üritustel: Netikirjariin, Kirjandusviktoriin, maakondlik ettelugemise võistlus, Lugemisisu programm. Kõik üritused lisavad lugemisele mängulisust ja kaasatust, leiab aset lugemise populariseerimine läbi kaasahaaravate ja mitmekesiste sündmuste, mis vastavad laste ja noorte huvidele ning vajadustele.

Kõigis valdades toimusid regulaarselt raamatukogutunnid, teematunnid näitused ja kultuuriüritused, mis aitasid rikastada laste lugemiskogemust ja arendada huvi erinevate teemade vastu. Mudilastele korraldati Rapla keskraamatukogus igakuiselt muinasjutuõhtuid, teismelistele Mangaklubi. Muinasjutuõhtutel rääkisid lugusid erinevad esinejad (muusik Sten-Olle Moldau, näitleja Ursel Tilk, Greta Roosaar jpt.) ja õhtu lõpus meisterdati. Muinasjutuõhtute hooaja lõpetamisel käis esinemas Teater Sõber etendusega “Alguse asi”. Populaarne oli teematund “Muumid 80”.

Rapla keskraamatukogu mängutuba on populaarne läbi aasta. Seda külastavad väikelapsed koos vanematega, noorema astme koolilapsed ja ruumi on kasutatud beebide/vanemate grupi kokkusaamise kohana ning beebitundide läbiviimiseks. Mängutuba on aktiivses kasutuses raamatukogu rühmatundide ajal. Raamatukogu- ja teematundide läbiviimiseks võeti kasutusse veel üks ruum, et hoida mängutuba vabana väikelastele ja nende vanematele. Aruandeaastal said lugejad tutvuda paljude erineva lastele suunatud näitustega.

Nelja valla kogemus näitab, et järjepidevad ja hästi koordineeritud tegevused raamatukogudes, koolides ja lasteaedades loovad soodsa pinnase laste ja noorte lugemishuvi kujunemiseks. Raamatukogud on kujunenud olulisteks kogukonnakeskusteks, kus loovus, õppimine ja kultuur käivad käsikäes, aidates lastel ja noortel avastada raamatumaailma mitmekülgset ja põnevalt.

Mitmekesine tegevuste valik ja tugev koostöö on võtmeteguriks laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamisel ning hoidmisel tänasel digiajal.

5.5 Raamatukogu kui kogukonnakeskus

Üritused/tegevused 2024	Üritused/tegevused 2025	Muutus (+/-)
998	1492	+494

Üritused/tegevused	Arv
Info-, meedia- ja digipädevuste alane nõustamine ja juhendamine*	458
Kirjandusega seotud näitused ja väljapanekud	309
Kodulooga seotud sündmused ja väljapanekud	85
Kontserdid või muusikasündmused	5
Kunsti- või käsitöönäitused	64
Lugejamängud ja -võistlused	42
Lugejate kohtumised kirjanike ja kirjandustegelastega, muud kirjandussündmused	113
Üldharivad loengud ja töötoad	56
Raplamaa mälukeskuse üritused	13
Muud (näituste avamised, teater, raamatuklubid, mälumängud, töötoad, teematunnid, muinasjutuhommikud, ettelugemised, erinevad üritused lastele, kinoõhtud, käsitööklubi, tähtpäevade tähistamised jpm)	347

Kokkuvõttes oli 2025. aasta näituste ning mitmesuguste ürituste osas mitmekesine ja sisukas ning ürituste rohkus näitab raamatukogude rolli olulise kultuurikeskusena. Raamatukogudes korraldati teemakohaseid üritusi, kohtumisi kirjanikega, erinevaid näituseid ja palju muid tegevusi. Osaleti Eesti Raamatu Aasta piltvaiba tikkimisel, mis oli märgiline üle-eestiline tegevus, mis tõi raamatukokku ka sinna harva sattuvaid külastajaid.

Mõned näited maakonnas toimunud üritustest.

Rapla Keskraamatukogu teema-aasta avas Kalev Kudu etendusega “Endspiel. Henrik Visnapuu viimased päevad New Yorgis”, emakeelepäeval esines Hedvig Hanson kavaga “Laul ja luule”.

Andres Ehini 80. sünniaastapäeva üritus “Kiilid tantsivad taevas” oli meeliülendav meenutusõhtu. Esinesid Vaiko Eplik, Jaan Urvet, Piret ja Ly Ehin.

Rapla Keskraamatukogus toimus mälestuste kogumise eesmärgil Rapla Teeninduskombinaadi endiste töötajate kokkusaamine ja üritus kunagises Rapla TREV-is töötanutele - möödus 60 aastat TREV-i asutamisest.

Rapla Keskraamatukogu töötajad külastasid Enn Kunila kunstigaleriid, kus omanik koos abikaasa Maris Kunilaga tutvustasid kogus olevaid eesti klassikalise maali autorite töid. Külastati ka Koidula Muuseumi ja uuemate raamatukogu teenustega käidi tutvumas Pärnu Keskraamatukogus, kus meile andis ülevaate raamatukogu direktor Krista Visas.

Kehtna valla raamatukogude poolt korraldatud luulekonkurss. Teemaks „Sõnad lume sees“.

Oskar Lutsu „Kevade“ ühislugemine – Valtu Pensionäride Klubi eestvedamisel loeti Valtu Seltsimajas ühiselt ette katkendeid „Kevadest“.

Eesti Raamatu Aasta ja Kohila raamatukogu 100. sünnipäeva juubeliprogramm kestis läbi aasta. Toimusid mitmed kohtumised kirjanikega – külas olid kirjanikud Piret Jaaks, Kristiina Ehin, Andrus Kivirähk, Mart Juur. Oma raamatut „Kuidas dinosaurused arstiks õppis ja ellu jäi“ esitles Toivo Tänavsuu. Lastele korraldati kevadisi jutuhommikuid ja sügisesel koolivaheajal lõbusaid võistlusi.

Raamatukogu 100. juubelipäeval toimus ajaloolises aidahoones avatud uste päev koos ekskursioonidega. Pidulikul koosviibimisel endiste töötajatega viisid luuletaja Lauri Räpp ja muusik Mikk Tammepõld külalised rännakule läbi luule ja muusika.

Raamatukogu töötajad koostasid Kohila valla ajalehe vahelehe, mis oli pühendatud raamatukogu 100. sünnipäevale. Kajastati juubeliaasta sündmusi, raamatukogu ajalugu, näituseid ja koostööprojekte ning raamatukogu pakutavaid teenuseid.

Märjamaa ja Kivi-Vigala raamatukogus viidi läbi Sotsiaalministeeriumi korraldatud hübriidkonverents „Pensionipäev 2025“, eesmärgiga suurendada teadlikkust Eesti pensionisüsteemist ning julgustada inimesi tegema teadlikke otsuseid tulevikuks. Märjamaa raamatukogus viidi läbi kogukonnale Credit24 ja IPF Digital koolitus- ja vestlusõhtu rahatarkusest „Väikesed sammud, nähtavad muutused“, koolitajaks Hanna Kuldsaar-Sarv.

Teenuse haruraamatukogus tähistati Teenuse kooli 180. aastapäeva. Koostati ja eksponeeriti kooli ajaloo ja õppimistegevusega seotud esemete ja dokumentide näitus. Avati Teenuse ajalootuba Teenuse haruraamatukogu juurde.

Ürituste korraldamine raamatukogudes toob raamatukokku uusi lugejaid, tugevdades kogukondlikke sidemeid. Üritused olid päevakohased, silmaringi avardavad, õpetlikud ja huvipakkuvad. Koostöö koolide, klubide ja teiste partneritega aitab muuta raamatukogud nähtavamaks ning siduda nende tegevused kogukonna igapäevaelu ja kultuurisündmustega.

5.5.1 Kasutajakoolitused

Koolitused 2024	Koolitused 2025	Muutus (+-)
225	258	+33

Väljatöötatud koolituskava ning metoodikaga individuaal- ja rühmakoolitusi läbi ei viidud. Ühelgi töötajal ei ole koolitaja kutsetunnistust.

Rühmakoolitusteks olid raamatukogutunnid lastele ja noortele, mis olid eelnevalt kokku lepitud õpetajatega ja viidi läbi plaanipäraselt. Raamatukogutundides tutvustati ja õpetati raamatukogude kasutamist.

Kohila raamatukogus korraldati loovkirjutamise ning paberehete valmistamise töötubasid. Raamatukogu laste huviringis muinasjutu-kunstituba toimus aasta jooksul 45 sisukat ja loovat ringitundi, kus lapsed said põnevate tegevuste kaudu arendada oma kujutlusvõimet, kunstioskusi ja eneseväljendusjulgust.

Väljavõte Kohila raamatukogu aruandest: “Tagasiside on olnud positiivne. Koolid ja lasteaiad külastavad raamatukogutunde meelsasti ning huvi koostöö vastu on jätkuv. Eriti populaarsed on ka praktilise ja käelise tegevusega töötoad – näiteks paberehete valmistamise töötuba tõi kokku rohkelt osalejaid. Loovkirjutamise töötuba oli sisukas, kuid osalejate arv jäi tagasihoidlikumaks. Kokkuvõttes võib öelda, et enim väärtustatakse praktilisi, kaasavaid ja elamuslikke tegevusi. Raamatukogu korraldatavad temaatilised raamatukogutunnid aga pakuvad vaheldust tavapärasele õppetööle.”

Kehtna raamatukogudes korraldati TÕN-i raames RIKSWEBi ja laenutuskasti kasutamise õpetus.

5.5.2 Koostööpartnerid

Aruandeaastal tegid raamatukogud koostööd paljude asutuste, organisatsioonide ja üksikisikutega. Koostöö toimus eelkõige sündmuste ettevalmistamisel ja läbiviimisel, näituste korraldamisel, projektide elluviimisel ning kirjanike ja külaliste vastuvõtmisel. Raamatukogu

peamisteks partneriteks on olnud rahvamajad, koolid ja lasteaiad, noortekeskused, kultuuriasutused, kohaliku omavalitsuse üksused, mittetulundusühingud ning vabatahtlikud. Olulisel kohal on koostöö teiste valla ja maakonna raamatukogudega ning erialaorganisatsioonidega, mis toetab professionaalset arengut ja ühisürituste korraldamist. Näiteks Rapla Keskraamatukogu avas teema-aasta Kalev Kudu etendusega “Endspiel. Henrik Visnapuu viimased päevad New Yorgis”, mis viidi läbi koostöös Võru Keskraamatukoguga, kes kirjutas projekti. Üldhinnanguna võib öelda, et koostöövõrgustik on lai, toimiv ja vajaduspõhine. Partnerlussuhted aitavad hoida raamatukogu nähtava, avatud ja kogukonnale olulise kohtumispaigana.

Raamatukoguprogrammi RIKS haldur Meelis Lilbok on väga hea koostööpartner, kes leiab koheselt vastused ja lahendused tekkivatele küsimustele või tarkavara töös ette tulevatele probleemidele. Juba 4 aastat kestab koostöö AS Hoolekandeteenustega, mis on Rapla raamatukogu panus kaasata erivajadusega, valdavalt psüühikahäiretega inimesi oma kogukonnas. Pikaajaline koostööpartner on Krista Kaer, kes käib kord aastas Rapla keskraamatukogus maakonna seminaril tutvustamas kirjastuses Varrak ilmuvat kirjandust.

Koostöö on olnud süstemaatiline, konstruktiivne ja tulemuslik. See on alati vastastikku arendav, hariv ja võimalusi pakkuv.

6 Raamatukogu turundus

6.1 Turunduskanalid

- Raamatukogu koduleht
- KOV-i koduleht
- Sotsiaalmeedia (nimetada kanalid, nt Facebook, Instagram, TikTok, Youtube jne)
- Raadio
- Televisioon
- Ajalehed, ajakirjad
- Välireklaam (nt plakatid, ekraanid)
- Muud (otsepostitus meili teel)

Raamatukogude teenuseid ja üritusi tutvustati raamatukogude veebilehtedel, sotsiaalmeedias (Facebook, Instagram), Facebooki gruppides, kohalikus ajakirjanduses: valdade lehtedes ja Raplamaa Sõnumites, veebilehtedel kultuurikava.ee, valdade lehtedel, Rapla linna infotahvliitel. Omavalitsuse koduleht on hea platvorm raamatukogu tegevuste ja teenuste tutvustamiseks laiemale kogukonnale. See võimaldab jõuda ka nendeni, kes ei ole raamatukogu teenustest veel teadlikud. Märjamaa valda külastavad väliskülalised käivad üldjuhul tutvumas ka Märjamaa Valla Raamatukoguga.

Kohila raamatukogule on eriti positiivset mõju avaldanud Kultuurikava kui uus meediakanal, mis on toonud raamatukogu üritustele uusi osalejaid – sealhulgas inimesi, kes muidu raamatukokku ei satu ega ole püsilugejad.

Sotsiaalmeedia kanalid võimaldavad raamatukogul suhelda kasutajatega otse ja personaalselt. Nende kaudu saab jagada infot ürituste, raamatusoovituste ja muude päevakajaliste teemade kohta. Sotsiaalmeedia on eriti oluline noorema sihtgrupi jaoks.

Heaks reklaami kohaks oli Rapla keskväljaku suur digiekraan. Välireklaam nagu plakatid ja ekraanid on tõhusad vahendid raamatukogu nähtavuse suurendamiseks ruumis.

Ürituste kutseid/teateid saadetakse otsepostitusena sihtgruppide e-posti aadressidele. Kui on väikelastele mõeldud üritused, nt Muinasjutuõhtud, siis viiakse paberkuulutused ja -kutsed lasteaedadesse. Informeeritakse koole, kui üritused on sobilikud õpilastele. Meelsasti võetakse kaasa ka raamatukogu üldinfoga järjehoidjaid, mida kujundatakse üritustest lähtuvalt või muule

temaatikale vastavalt. Märjamaa valda külastavad väliskülalised käivad üldjuhul tutvumas ka Märjamaa Valla Raamatukoguga.

Sotsiaalmeedias ei ole tasulisi teenuseid ostetud. Tasulist reklaami on harva ostetud Raplamaa Sõnumites. Põhirõhk on tasuta turunduskanalitel.

Rapla Keskraamatukogu tegevustest ja plaanidest Eesti Raamatu Aastal anti ülevaade TRE raadio Raplamaa tunnis. Raamatukogu, ja sh mälu keskuse tegevusest antakse jooksvalt lühiülevaateid Raplamaa Kultuuri Nõukoja infotunnis.

Kohila raamatukogule töi väikest meediakajastust ETV saade „Ridade vahel“ (2. osa), kus intervjueriti raamatukogu juhatajat. Saates käsitleti Kohilast pärit kirjanikku Piret Jaaksi, tema teoste loometeekonda ning arutleti, kuidas kirjutada head näidendit. Saade andis raamatukogule positiivset lisanähtavust ja täiendas juba olemasolevat turundustegevust.

Vana-Vigala haruraamatukogus toimuvat kohtumisõhtut Lembit Uustulndiga Albert Uustulndi 100. sünniaastapäeva tähistamiseks reklaamiti 2025. aasta sügisel saates „Prillitoos“. Raamatukoguhoidja hinnangul oli reklaami tulemusel üritusest osavõtjaid ka väljastpoolt Rapla maakonda.

Turunduse täpset mõju on raske hinnata, täpset analüüsi tehtud ei ole. Info üritustest ja näitustest on inimesteni jõudnud, üritustel osaletakse.

6.2 Väljaannete publitseerimine

Artiklid või teated maakonna raamatukogudes toimuvast ning lisainfo ürituste ja näituste kohta avaldatakse valla ja vajadusel maakonna lehes. Raamatukoguhoidjad kirjutavad toimunud üritustest artikleid valla lehtedesse.

Mõned näited artiklitest.

Paaslepp, Õ. Aasta lasteraamatukoguhoidja 2024 Rapla Keskraamatukogu raamatukoguhoidja lastetöö alal Ingrid Teder //Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat 2024. Tln, 2025, lk 36-37; Paaslepp, Õ. [Rapla Keskraamatukogu sai nüüdisaegse ligipääsu](#) //Rapla Teataja (2025) nr 2, lk 1.

Rõuk, E. Kehtna Raamatukogu panustab raamatukogude tulevikku - ööpäevaringsed laenutuskastid muudavad lugemise mugavamaks //Valla Vaatleja, märts 202, lk 8

https://kehtna.ee/wp-content/uploads/2025/03/Valla_Vaatleja_nr317_marts_2025.pdf

Bender, Kristiina. Kohila raamatukogu 100 / Kristiina Bender. - Kohila (2025) nr. 10,

Võrguaadress:<https://kohila.ee/wp-content/uploads/2025/10/Kohila-valla-ajaleht-1025-veeb.pdf>

7 Eesmärgid tulevaks aastaks

Oluliseks peetakse maakonna raamatukogudes kogude hoidmist ajakohasena ja mitmekesise valikuga. Selleks täiendatakse kogusid vastavalt kasutajate vajadustele ja eelarve võimalustele. Jätkatakse kogude korrastamist, sh mahakandmist, eesmärgiga tõsta raamatute ringlust. Inventuurid on planeeritud Märjamaal Kivi-Vigala raamatukogus, Raplas Kodila ja Vahastu raamatukogudes ja Kohilas Hageri raamatukogus. Kohila Raamatukogus hakatakse ise (mitte enam maakonna keskraamatukogu kaudu) valla raha eest täiendama Hageri harukogu fondi. Uuendatakse kogude komplekteerimise ja säilitamise juhendit, raamatukogu arengukava ja tasuliste teenuste hinnakirja.

Raamatukogud osalevad vallasisestel sündmustel (nt Märjamaa Suvefest, Rapla Melu, kohalikud valdade jõululaadad jne).

Raplamaa Mälukeskuse turundamiseks suurendatakse mälukeskuse spetsialisti ja maakonna raamatukogude koostööd kohtadel. Korraldatakse konverents “Mäletamine ja unustamine 2”.

Märjamaa kodulookonverentsile „Eesti NSV aegadest Märjamaa mail. Eluolu ja teenused.“ koostatakse teemanäitusi valla raamatukogudes. Teenuse haruraamatukogus tähistatakse Teenuse küla 570. aastapäeva, arendatakse edasi ajalootuba, kuhu tuleb eraldi väljapanek ka kohaliku raamatukogu ajaloost.

Kehtna Raamatukogus arendatakse teenuste mitmekesisust ja kättesaadavust – aktiveeritakse laenutuskasti kasutust, viiakse läbi kasutajakoolitusi ning tutvustatakse kogu ja teenuseid erinevates kanalites (näitused, koduleht, sotsiaalmeedia). Eesmärk on toetada elukestvat õpet ja infooskusi. Tugevdatakse raamatukogu mainet kogukonna keskusena: jätkatakse raamatuklubi, reisimuljete õhtute, näituste ja väljapanekutega ning korraldatakse ettevõtmisi lastele, noortele ja täiskasvanutele. Fookuses on raamatukogu roll avatud, turvalise ja ühendava kultuuriruumina.

Kohila Raamatukogu eesmärk on suurendada ligipääsetavust lapsevankri või ratastooliga külastajatele, arvestades samal ajal muinsuskaitsealuse hoone piiranguid. Planeeritakse soetada keskkogule suurem tagastuskast ja Hageri raamatukogule raamatute tagastuskäru.

Rapla Keskraamatukogus paigaldatakse hoidlasse lisaks uusi liikuvriiuleid. Peetakse läbirääkimisi vallavalitsusega, et avaneks võimalus osaleda raamatukogu kiirendi projektis ja 2027. aastal hankida keskraamatukogusse iseteenindustöökoht, et võtta kasutusele RFID lahendus. Seoses rahvaraamatukogude reformiga viiakse sisse muudatused Rapla keskraamatukogu struktuuris ja töökorralduses.

Lastetöös jätkatakse maakonnas kõiki hästi toimivaid teematunde, klubilisi tegevusi, lasteüritusi. Osaletakse oma valla, maakondlikel ja ELK üle-eestilistel üritustel. Uute tegevustena populariseeritakse Rapla Keskraamatukogus lauamänguklubi, korraldatakse lasteraamatute täikat. Kohila Raamatukogul on kavas käivitada laste lugemisklubi, et toetada nooremate külastajate lugemisharjumust.

Kõikides maakonna raamatukogudes jätkuvad 2026. aasta kevadeni Eesti Raamatu Aastaga seotud sündmused ja toimub teema-aasta pidulik lõpetamine.

Aruande koostajad: Katrin Grichin, Tiina Talvet, Ingrid Teder, Õie Paaslepp

Aluseks võetud Kehtna, Kohila, Märjamaa ja Rapla valdade raamatukogude tegevusaruanded. Koostajateks: Eve Rõuk, Kristiina Bender ja Ede Talistu.